Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ... 21-hээ гарана | № 79 (14099) | 1973 оной апрелиин 4, среда | Сэн 2 мүнгэн

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

1973 ондо тарялангай үндэр баян ургаса туйлаха ...рилгоор Мухар-Шэбэрэй аймагай Хонхолын сельскэ Соведэй хараалhан хэмжээ ябуулга hайшаагдаа

...мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха ...республикын сельскэ, сомоной ба поселково Со... хабаадаха тухай асуудал Буряадай АССР-эй ... Соведэй Президиум хаража үзөө. Эндэхи оло... сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүд газараа ...ка, зүбөөр ашаглахын түлөө бүхэсоюзна доб... Донецкэ областиин ажалшадай депутадуудай Ива... сельскэ, Красноторско поселково Соведүүдэй ...дуудай уряагаар оролсоод, нилээд ехэ хүдэлмэри ... байна гэжэ тэмдэглэгдэв. Олонхи hуурин тос... бууса шадарай участогууд гуримшуулагдаа. ...дэй ба эмхинүүдэй хуули бусаар эзэмдэн ... байhан газарнууд бусаагдаа. Нютагуудтахи ... зургаануудай хабаадалгатайгаар 1971—1972 ... колхозууд, совхозууд горитой шэнэ газар эл... ашаглаhан, уhалагдадаг газарайнгаа талмайе ... үргэдхэhэн байна.

...зуура газар ашаглалгые саашадань гуримшуул... газар элдүүрилэн ашаглаха, ургамалнуудые бү... тариха нөөсэ арга боломжонуудаа республикын ... сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүд хүсэд хэ... газараа гамтайгаар, зүбөөр ашаглахын түлөө ... дутамагаар хабаадана, энэ хүдэлмэридэ Сове... саг үргэлжын комиссинууд, депутадууд, хүдөө ню... олонитэ, хүн зон багаар элсүүлэгдэнэ гэжэ Вер... Соведэй Президиум тэмдэглээ.

...сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдэй гүйсэдко... газараа ашагтай hайнаар хэрэглэхэ, газар тухай ... сахиха хэрэгтэ гүрэнэй хиналта үшөөл дутамагаар ... хүдөө ажахын хэрэглэмжэдэ зорюулхаар нөө... ...нуудые бэдэрэлгэдэ эдэбхи багатайгаар хабаада... ...hээ уламжалан, хэдэ хэдэн ажахынуудта газар, илангаяа уhалагдадаг эдлүүриин газарнуудые ашаглалгын талаар горитой дутуу дунданууд тохёолдуулагдана, хүрьhэ hайжаруулха, тарялан эрхилэлгын шанар дээшэлүүлхэ асуудалнуудта ёhотой анхарал хандуулагданагүй. Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглажа, хахалагдадаг газарайнгаа талмайе үргэдхэхын орондо тэрэнээ хаяжархидаг ушар зарим ажахынуудта үшөөл бии байhаар. Колхозуудай, совхозуудай хамтын газарые предприятинуудай, эмхи зургаануудай зүгhөө дура зоргоороо эзэмдэдэг ушаршье бии. Тэрээнhээ гадна, колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай бууса шадарай участогуудые бүридхэхэ, хэрэглэхэ хэрэг үшөөл хүсэд гуримшуулагдаагүй байна.

КПСС-эй обкомой VIII пленум 1973—1975 онуудта 100 мянган гектар, тэрэ тоодо мүнөө жэл — 50 мянган гектар, шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалгые областной партийна организациин шухалын шухала зорилго болгон табяа.

Энэ ехэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр оролсохыень, хүдөө ажахын хэрэглэмжэдэ зорюулхын тула шэнэ газар олохо ба элдүүрилэн ашаглаха, тингэhэнэй үндэhөөр тарилгынгаа талмайе үргэдхэхэ, ороохо таряа, үбhэ тэжээл бүри ехээр ургуулжа абаха хэрэгтэнь колхозууд, совхозуудта али бүхы туhа хүргэхыень, газар тарялан эрхилэлгын шанар улам hайжаруулха, хабарай тарилга ба хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэри хаhа саг соонь дүүргэхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ гол эшэ үндэhэн бологшо тарялангай ургаса дээшэлүүлхэ асуудалда Соведүүдэй, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй анхарал хандуулхыень Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум республикын ажалшадай депутадуудай сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдые уялгалба. Газараа зүбөөр, үрэ ехэтэйгээр ашаглахын тула эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэри улам hайжаруулхыень, «Газараа сэгнэхэ ба гамтайгаар ашаглаха» гэhэн ленинскэ уряатай сельскэ ба поселково Соведүүдэй бүхэсоюзна мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудые Верховно Соведэй Президиум мүн лэ уялгалба.

1973 ондо үндэр ургаса туйлахын түлөө тэмсэл эмхидхэхэ гэhэн Мухар-Шэбэрэй аймагай Хонхолын сельскэ Соведэй хэмжээ ябуулгые Верховно Соведэй Президиум hайшаагаад, шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха тодорхой хэмжээнүүдые Хонхолын сельскэ Соведэй жэшээгээр тодорхойлон хараалхыень, тэдэнээ Соведүүдэй сессинүүд дээрэ, улад зоной суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсүүлхэ ба баталуулхыень, энэ хүдэлмэридэ Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай, депутадуудай, эдэнэй постнуудай, тосхоной олониитын ба хүн зоной эдэбхитэйгээр хабаадаха ябадал хангахыень республикын сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдтэ hанамжалан дурадхаа; тэрэшэлэн тус тогтоол дүүргэлгэдэнь сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдтэ шухала туhаламжа үзүүлхыень, «ССР Союзай ба союзна республиканuудай газар тухай хуулиин гол дүримүүдые», РСФСР-эй газар тухай хуули шууд сахиха, колхозуудай, совхозуудай хамтын газарые промышленна предприятинуудай, энгэй хүнүүдэй дура зоргоороо эзэмдэхэ ябадалhаа хамгаалха, бууса шадарай газар бүридхэлгын ба ашаглалгын талаар ёhотой гурим хангаха хэрэгтэ гүрэнэй газарай инспекцинүүдэй дүүргэдэг үүргэ ба харюусалгые улам дээшэлүүлхыень аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудые уялгалаа.

ГАЗАР—БУЛТАНАЙМНАЙ ЕХЭ БАЯЛИГ

Мухар-Шэбэрэй аймагай Хонхолын сельсоведэй түрүүлэгшэ Н. С. МИТРОФАНОВ

...лис Ажалай Герой ...новой хүтэлбэрил... «Искра» колхоз газар ...гаа hайнаар эрхил... ...ахы, хүдөө ажахын ...нуудай баян ургасын ...уудай нютаг гэжэ ...ика дотороо мэдээжэ ...мэл хадаа ган га... ...hан 1972 ондо та... ...гаа бүхы талмайн ...бүриhөө 16 центнер ...хэдэ гектар бүри... ...5 центнер шэниисэ ...рэнь хуряажа абаа ... Ажалай нимэ үн... ...лта туйлаhанайнгаа ... 1971—1972 онуудай ... тус колхоз Россин ...иин Министрнүүдэй ... болон ВЦСПС-эй ...гта хүртэhэн байна. ...ахы ВДНХ-да олон ...хабаадалсаhан, респуб... Хүндэлэлэй сам... ...гдэhэн юм.

...hан амжалтаараа ... амарангүй, хүдөө ...ургамалнуудай бүри ...ургаса абаха арга бо... ...эрхэ зорилго Хон... ...таряашад урдаа та... Табан жэлэй гурба... ...идхэхы энэ жэлдэ ... колхозой механиза... болон тарияашад ...рээ 105 мянган ...ороохо таряа хуряа... ...тулада гектар ... 18 центнер ороохо, ...гектар бүриhөө ...шэниисэ ургуул... ...араалба. Тэрээнhээ ...гектар бүриhөө 100 ... хартаабха, 140 центнер овощ, 25 центнер үбhэ хуряаха гэhэн социалис уялга абаhан байна. Колхозой механизаторнуудай, полеводууд болон мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар сельскэ Соведэй сесси үнгэргэгдөө. Эндэ газар тарялангай асуудал зүбшэн хэлсэхэ үедэ ажахын хараалhан зорилгонуудые, социалис уялгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ үшөө ашаглагдаагүй арга боломжонууд колхоздо бии гэжэ элирүүлэгдээ. Тэдэ нөөсэнүүдые сүм ашаглаха хэрэгтэ Хонхолын сельскэ Соведэй депутадууд тон эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ шиидэбэ.

1973—1975 онуудай туршада 100 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилжэ тарялангда хэрэглэхэ тухай КПСС-эй обкомой пленумэй шиидхэбэриие манай колхозой ажалшад халуунаар hайшаан дэмжэбэ. Хонхолын тарияашад эдэ жэлнүүдтэ 430 гектар үрэжэл hайнтай шэнэ газар элдүүрилжэ, энэ шухала хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулхаар шиидэhэн байна. Байгша ондо 130 гектарынь ашаглагдаха.

Энэ газар хаанаhаа олдохоб гэбэл, Хара-Шэбэрэй оршондо, хүршэ «Родина» колхозтой хилэ шадар боролжо бургааhанда дарагдаhан 60 гектар газар сэбэрлэгдэн ашаглагдаха. «Бойцы», «Мануухын булан» гэжэ газарнуудта баhал тиимэ 30 гектар, мүн ондоо тээгүүр, ойн, харгын захаар 2—5 гектараар элдүүридэ оруулха газар олдоо.

Колхоздо шэнэ газар элдүүридэ оруулха хүдэлмэриие лугомелиоративна отряд эрхилхэ. Тэрээндэ тусхай техникэ, тэрэ тоодо «С-80» түхэлэй гурбан трактор, «ДТ-54» — хоёр, «ДТ-74» нэгэ трактор үгтэхэ. Гадна «Бурводстрой» трестын Мухар-Шэбэртэхи нүүдэл колонныи механизаторнуудhаа туhаламжа гуйха байнабди.

Шэнэ газар элдүүрилгэдэ оруулха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ гэжэ мэдэнэбди. Тиимэhээ колхозой лугомелиоративна отрядай хүтэлбэрилэгшөөр сельскэ Соведэй депутат, дүршэл ехэтэй тарияшан Николай Емельянович Киреев томилогдоо.

«Искра» колхозой ажалшад гансахан тарялангай газар үргэдхэн, ороохо болон бусад ургамалнуудые ехээр хуряажа абадаг болохо гэнэ бэшэ. Эндэ урда жэлнүүдэйхидэл адли тарялангай газар элдүүрилгые улам hайжаруулжа, хүдөө ажахын ургамалнуудые ургуулха бүхы технологиие нягта наринаар сахиха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха болоно. Хонхолын тарияашадай мэргэжэл шадабари аймаг, республика дотороо мэдээжэ ха юм. Гэбэшье энэ харюусалгатай ажалда анхарал табингүй, hанаа амар ябажа яашье болохогүй. Тиимэhээ тарилгаhаа эхилээд, ургаса хуряажа дууhаха хүрэтэр бүхы хүдэлмэриие, тусхайлбал, ажалай технологи наринаар сахиха, саг соонь hайн шанартайгаар хэхэ—эдэ бүгэдые сельскэ Совет, депутадууд өөhэдынгөө шанга хиналта доро абаха болоно. Комплексно бригада бүхэндэ депутадуудай бүлэг байгуулагдаха. Нэгэдэхи бригадын депутадуудай бүлэгтэ А. Ф. Антонов (ударидагшань), Г. Л. Ивакин, Ф. Ф. Тугаринов гэгшэд ороно. Хоёрдохи бригадада— Н. Е. Киреев (ударидагшань), Н. Т. Митрофанова, И. В. Мальцев гэгшэд оролсоно. Тэрээнhээ гадна, полевой бүхы хүдэлмэриин үедэ ажаллаха депутадуудай пост байгуулагдаха. Тэрэнэй бүридэлдэ нүхэд Н. Н. Рычкова, А. М. Шмалько, А. М. Бурдуковская гэгшэд оролсохо юм. Тиихэдэ депутат В. А. Стулев толгойлогшотой сельсоведэй хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси хэзээ бүхэндэ ябуулжа байдаг ехэ ажалаа улам эдэбхитэйгээр үргэлжэлүүлэн эрхилхэ. Тус комисси сельскэ Соведэй 4 депутадhаа, 9 эдэбхитэдhээ бүридэнэ. Хамаг бүхы hайн үүсхэлэй эхи табидаг, ажал дээрээ бусадта үльгэр жэшээ харуулдаг манай депутадууд—тарияшад эдэбхитэйгээр оролдохо байhаниинь дамжаггүй.

Буртаг үбhэн—тарялангай хорото дайсан гэжэ үнинэй мэдээжэ. Тэрээнтэй тэмсэхэ гээшэ тарияшадай хамагай түрүүшын үүргэ мүн. Энэ талаар манай хонхолынхид нилээд дүршэлтэй болонхой. Июль hарада, буртаг үбhэнэй түлэг ургажа байха үедэ, колхозой механизаторнууд полинууд хоорондын мужаануудые, харгын захые хахалан сэбэрлэдэг. Хахалжа болохогүй газарай буртаг үбhые дискээр сабшажа хаядаг юм. Харгын, полиин захаар, хуушан бууса дээгүүр ургадаг үрмэдэhэ, халаахай гэхэ мэтэ ургамалнуудые «КИР-1,5» түхэлэй машинаар сабшажа, силос болгодог. Эдэ тон харюусалгатай ажалые hайнаар хэхэ ябадалые сельсоведэй гүйсэдком, хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси, мүн депутат бүхэн нарибшалан хинажа байха юм. Гадна хүн зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха талаар бидэ тусхай анхарал хандуулдагбди. Жэл бүриин июль hарада хүдөөгэйхидэй хамтын суглаан дээрэ «Буртаг ургамалнуудтай тэмсэхэ харюусалганууд тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1962 оной мартын 22-ой Указ уншажа, зондо hануулдаг журамтайбди. Энэ Указай бүхы эрилтэнүүдые наринаар сахин бэелүүлхэ ябадал сельсоведэй хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комиссида даалгагданхай. Тиигэбэшье сельсоведэй гүйсэдком, депутат бүхэн энээниие баhал харюусаха ёhотой ха юм.

Тарялан, сабшалан дээрэ мал оруулжа эдюулхэ, гэшхүүлхэ ябадал гаргахагүйн тула бидэ тон ехэ анхарал табидагбди. Эндэ үмсын мал адуулагшаар харюусалгатай хүн томилогдоно. Мүн ниитын мал адуулагшадай харюусалгые дээшэлүүлхэ талаар hануулга саг үргэлжэ хэгдэдэг. Үбhэ таряанай түлэг ургажа, эдеэшэжэ байhан үедэ тэрэниие эрьежэ, харууhалжа байхын тулада 2-3 хүн тусгаар томилогдодог байна.

КПСС-эй XXIV съездын табиhан юhэдэхи табан жэл соо шиидхэгдэхэ ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө Хонхолын сельскэ Соведэй депутадууд эдэбхитэйгээр оролдожо байна.

СҮҮДХЭДЭ МЯНГАН ТОННО

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Гусиноозёрская» шахтын түрүү ...нуудай нэгэн В. С. ...

...ликымнай нүүрhэ... ...арта хэрэгүүдээрээ ...ноозёрскуголь» комбинат ... суурхаhаар. Гэбэ... ...hөө урда эндэ ... бүтээсэ туйлагдаа...

... Павлович Бурду... даадаг проходчи... ...бригада февраль соо ... газар малтаха даа... ...44 метртэ хүргэhэн ... Энэнэр 4-ПУ түхэ... ...hайнаар эгээл ехэ бүтээсэ туйлаба. Амжалтаяа арьбадхаха гэжэ шиидэhэн энэ бригада март соо даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ гараа. Энээнэй ашаар тэдэнэр шэнэ рекорд туйлаба. Мартын 24-нэй үдэр нормын ёhоор 8,9 метр газар малтаха аад, 24,5 метр малтажа, даабаряа 2,7 дахин үлүүлэн дүүргэhэн байна.

84-дэхи лавын оньhожоруулагдамал комплексын нүүрhэшэд габшагайгаар ажаллана. Тэдэнэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Евгений Федорович Тодоренкын хүтэлбэрилдэг 5-дахи участок эрхимлэнэ. Участок hаяхан, март соо эмхидхэгдэhэн юм. Горнягууд түрүүшын үдэрhөө эршэмтэйгээр ажаллажа, бүтээсэеэ сүүдхэдээ түсэбөөр хараалагдаhан 1000 тонно до хүргэжэ шадаа.

Дүршэлтэй, ажал хэрэгээрээ үнинэй суурхаhан Октябриин Революциин орденто Валерий Спиридонович Можаров урданай мэтэ социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсанхай. Тэрэ бригадынгаа ажалые дүрбэн халаанда эмхидхэнхэй. Халаан бүхэн өөрынгөө даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ. Бригада сүүдхэ бүхэндэ ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлнэ. Хэрбээ мартын 14-дэ 900 тонно нүүрhэ малтаhан hаа, бэшэ үдэрнүүдтэ 1000 тонно, тэрэнhээшье ехэ нүүрhэ малтан гаргаа.

Март соо 15600 тонно шулуу нүүрhэ малтаха даабаритай энэ бригада түсэбөө 5-6 мянган тонноор үлүүлэн дүүргэхэ уялга абаад, хэлэhэн үгэдөө хүрэhэн байна.

Сүүдхэ бүхэндэ 1000 тонно нүүрhэ малтаха даабари шэнэ участогай урда табигданхай. Иимэ даабари дүүргэхэнь бэлэн хэрэг бэшэ. Урдань зарим участогууд иимэ бүтээсэ туйлаhан байгаашье, тэрэнээ 3-4 сүүдхэ соо дабтаад лэ, саашань аргагүй доошолуулhан байгша hэн.

Шэнэ участогай нүүрhэшэд мартын 15-hаа сүүдхэдээ ходо 1000 тонно нүүрhэ малтажа байна.

—Энэ хүндэтэ даабаряа ходо дүүргэжэ байхабди,— гэжэ участогай начальник Е. Ф. Тодоренко хэлэнэ.

Иимэ ехэ амжалта хайшан гэжэ туйлагданаб гэхэдэ, нүүрhэшэд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, техникэеэ hайнаар хэрэглэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Можаровай даадаг бригада техникээ hайнаар мэдэдэг, саг соонь засабари хэдэг, зогсоонгүй хүдэлгэдэг юм. Залуу шахтёрнуудhаа эмхидхэгдэhэн энэ бригада ходо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Хэдэн үндэhэ яhанай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн энэ коллектив эбтэй эетэйгээр, арадай ажахые нүүрhээр таhалгаряагүй hайнаар хангаха гэhэн нэгэл hанал эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

Шэнэ участогай нүүрhэшэн бүхэн эршэмтэй шангаар ажаллана, табан жэлэй даабари дүүргэхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые ехээр оруулха гэжэ оролдоно. Энэнь hайн үрэ дүн харуулна гээшэ.

«Гусиноозёрская» шахтын шахтёрнууд республикынгаа 50 жэлэй ойдо ажалайнгаа бэлэг бариха гэжэ хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна.

И. МАЛЬЦЕВ.

(Зүүн гарhаа) бригадир В. С. Можаров, шахтёр Л. Л. Бевзо, горномастер Г. Г. Ткаченко шахтаhаа hая гараад, хөөрэлдэжэ байна.

Д. ЭРДЫНЕЕВЭЙ фотонууд.

ГАБШАГАЙ hАРАДА ГАБШАГАЙГААР...

Март модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ габшагай hара гэжэ соносхогдоhон байгаа. Хандагайн леспромхозой модошод габшагай hарада габшагайгаар ажаллаха гэжэ шиидээд. ажалайнгаа бүтээсэ ехээр дээшэлүүлжэ шадаба.

Социалис Ажалай Герой Н. Семеновой, мүн Р. Филипповэй, Н. Рассадинай, Н. Рудаковой даадаг бага комплексно бригаданууд, модо шэрэдэг автомашинануудай И. Борисов—Н. Кузнецов, А. Ковалов—И. Карбаинов, Е. Грехов—В. Куклин гэгшэдэй экипажнууд ехэ бүтээсэ туйлана. Н. Ф. Семеновой даадаг бригада хахад hара соо 592 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 937 кубометртэ хүргэhэн байна. Н. Рудаковой бригада 471 кубометрэй орондо 718 кубометр модо бэлэдхэн таллуулна.

Кварталай hүүлшын март hарада даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ шадаа hаа, кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ, мүн жэлые hайнаар түгэсхэхэ бата үндэhэ hуури табигдаха гэжэ модошод hайн ойлгоhон байна. Тиимэhээ олонхи бага комплексно бригаданууд, модо шэрэдэг экипажнууд хүсэ шадалаа гарган ажаллана.

Леспромхозой дирекци, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд габшагай hарые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулжа, социалис мүрысөөнэй дүримдэ хубилалта оруулhан байна. Бригаданууд, экипажнуудай, операторнуудай болон бусад хүдэлмэришэдэй энэ hарада туйлаха бүтээсэ элирүүлэгдээ. Жэшээлхэдэ, ТДТ-75 трактор хэрэглэдэг бригадануудта 1600, 1800, 2000 кубометр модо отолхо, таллуулха даабари үгтөө. ТДТ-40 трактор хэрэглэгшэд 1500, 1600, 1700 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай. Иимэ бүтээсэ туйлаhан бригадануудта 150, 200, 250 түхэригэй мүнгэн шан тогтоогдоhон байна. Модо шэрэдэг экипажнуудта барюулагдаха шан мүн лэ тодорхойлогдоо.

Габшагай hарын даабари үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөөн шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр дэлгэрhэн байна. Мүрысөөнэй үрэ дүн долоон хоногто хоёр дахин согсологдожо. ямар бригадын, экипажай түрүүлжэ ябаhаниинь элирүүлэгдэжэ байгаа. Модо бэлэдхэлэй пункт, мастерска участок бүхэндэ «Дайшалхы хуудаhан» гаргагдана.

Модошод габшагай hарын, жэлэй түрүүшын кварталай даабари үлүүлэн дүүргэв. Март соо туйлаhан амжалтаяа арьбадхаха, хахад жэлэй даабариие холо үлүүлэн дүүргэжэ, республикынгаа алдарта ойе угтахын түлөө модошод мүрысэнэ.

Д. ТУМАНОВ,
«Удинская новь» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Хори.

ШЭНЭ hОНИН

А. Н. КОСЫГИН ШВЕЦИДЭ

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС-ай тусхай корр). Апрелиин 2-то эндэхи Правительствын байшан соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Швециин Премьер-Министр У. Пальмегэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд болоо.

Уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхые хүсэдэг Советскэ Союзай ба Швециин харилсаа холбооной асуудалнууд, тэрэшэлэн хоёр талые hонирхуулдаг уласхоорондын бусад асуудалнууд залан сэхэ ба хани ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр зүбшэн хэлсэгдээ.

Совет-швециин хоорондохи хоёр талын харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ хабаатай олохон асуудалнууд зүбшэгдөө.

* * *

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). Албанай хэрэгээр Швецидэ ерээд байhан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ апрелиин 2-ой үдэр король Густав VI Адольф хото шадархи Дроттнинхольм гэжэ ордон соо сайлалга эмхидхээ. Тус сайлалгада А. Н. Косыгин, тэрэниие үдэшэжэ ошолсоhон хүнүүд байлсаба. Швециин талаhаа Премьер-Министр У. Пальме, гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Викман ба правительствын бусад гэшүүд байлсаа.

* * *

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Албанай хэрэгээр эндэ ерээд байhан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ зорюулагдаhан обед Швециин Правительство Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын байшан соо апрелиин 2-ой үдэшэ эмхидхээ.

Швециин Премьер-Министр У. Пальме. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин обедэй үедэ үгэнүүдые хэлэбэ.

Апрелиин 21-дэ—Коммунис субботник

ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ФОНДДО

Ногиной нэрэмжэтэ Вичугска ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын 6300 текстильщигүүд Ленинскэ коммунис субботнигто хабаадахань. Энэ предприятиин утаhа ээрэдэг, бүд нэхэдэг олохон хүдэлмэрилэгшэд ажалай бүтээсын талаар түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ 1975 оной хэмдэ хүрэхэ зорилго урдаа табинхай. Социалис Ажалай Герой, ткачиха А. Н. Мелентьева. мастерай туhалагша Г. С. Смирнов гэгшэд хамагhаа түрүүлэн энэ хэмдэ хүрөөд байна. Гол мэргэжэлтэй 1800 гаран хүдэлмэришэд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын талаар табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэв. Ленинскэ субботнигые габшагай ажалаар тэмдэглэе! гэhэн түрүүшүүлэй уряа тус фабрикада үргэнөөр дэмжэгдээ. Ногиной фабрикынхид 60 тонно утаhа ээрэжэ, 225 мянган метр бүд нэхэжэ, юhэдэхи табан жэлэй фондо хубитаяа оруулхаар шиидэнхэй.

А. ФРАНКОВСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Иваново.

5 МИЛЛИОН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ БҮТЭЭН ГАРГАХАНЬ

Ажалай hайндэртэ бэлэдхэлэй ямараар ябажа байhан тухай мэдээнүүд субботнигто бэлдэхэ Кировскэ областной штабта ороно.

Даб дээрэхи мэдээнүүдhээ харахада. Коммунис субботнигто 800 мянга гаран хүн хабаадаха байна. Эдэнэр хүдэлмэрилдэг газарнуудтаа субботнигой үдэр ерэжэ, барилганууд дээрэ ажаллаха, городуудаа, тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохоор хараална. Апрелиин 21-нэй үдэр 5 миллион түхэригэй сэнтэй булад, прокат, түмэр замай кранууд, хүдөө ажахын машинанууд, хэмжэлгын приборнууд, бусад эдлэл хэрэгсэлнүүд бүтээгдэхэ. Эндэхи предприяти бүхэн алмагдаhан материалнуудаар нэмэлтэ продукци гаргаха зорилго табинхай. Энэ үдэр ороhон мүнгэн түсэбтэ табан жэлэй hан жасада орохо.

Г. ЗЫКОВ,
ТАСС-ай корр.

Киров.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үндэhөөр

Хүндэ крануудые бүтээдэг Одессын заводой хүдэлмэришэд барилгада хэрэглэгдэхэ. өөрөө ябадаг 25 тонныи кран апрелиин 21-дэ бүтээхэ гэжэ шиидээ. Социалис Ажалай Герой В. И. Чербаевай бригадын токарьнууд түсэбhөө гадуур бүтээгдэхэ кранай гидроцилиндрнүүдые дархалха уялга абаба. Эдэнэй жэшээгээр бусад түрүү бригаданууд арьбалагдаhан түүхэй эд ба электрын элшэ хүсэ энэ үдэр тон ехэ үрэтэйгөөр ашаглаха гэжэ шиидэнхэй. «Улаан субботын» штаб 60 мянган түхэригэй продукци бүтээхэ. түсэбтэ табан жэлэй фондо 6 мянган түхэриг мүнгэ оруулха зорилго табяад байна.

Одессын промышленна предприятинуудай коллективүүд энэ үдэр хэдэн зуугаад мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха.

Ю. МИХАЛЮК,
ТАСС-ай корр.

Одессэ.

Медицинын талаар харилсаа холбоон

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Элүүрые хамгаалгын талаар харилсаа холбоо хэхэ совет-американ хамтын комиссиин хоёрдохи сесси Бетесдэхи национальна медицинын түбтэ (Вашингтон шадар) нээгдээ.

Совет делегациие СССР-эй элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо Д. Д. Венедиктов, американ делегациие — элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй ба социальна тэдхэлгын министрэй тусхай туhалагша Р. Эгеберг толгойлно.

ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГОҺОО

КПСС-эй XXIV съездын шиндхэбэринүүд нийтэ-политическэ хүдэлмэри улам hайжаруулха эрилтэнүүдые партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай урда табиhан байна. Нийтэ-политическэ хүдэлмэри hайжаруулhанай ашаар үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ хурдадхаhанай үндэhөөр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, дотоодын нөөсэ арга боломжонуудые хүсэдөөр элирүүлхэ, ажалай журам hайжаруулха зорилго партийна организацинуудай ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриhөө дулдыдаха байна. Ушар тиимэhээ нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ олон хүниие хабаадуулха, коллектив соогоо агитатор политинформатор болон лекторнүүдэй хүдэлмэри улам үргэн дэлисэтэйгээр ябуулхаяа оролдонобди. Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулан, манай леспромхозой коллектив дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан юм. Эдэ уялгануудые дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөе hайнаар эмхидхэхэ, хүдэлмэришэн бүхэндэ ехэ нүлөө үзүүлхын түлөө тэмсэнэбди. Манай леспромхозой цех, бригада бүхэндэ агитатор болон политинформатор бии. Неделиин среда бүхэн — агитаторай үдэр гэжэ нэрэтэй. Зүгөөр неделиин эхиндэ агитаторнуудтаа зүбшэл, заабари үгэдэг, ойлгууламжын хүдэлмэридэ ямар литература хэрэглэхэ ёhотойб гэжэ парткомой дэргэдэ байгуулагдаhан информационно түб заабарилдаг юм. Энэ информационно түбые (тодорхойлон хэлэбэл, энэмнай нийтэ-политическэ хүдэлмэриин эрхилдэг штаб гээшэ) үйлэдбэриин-техническэ таhагай ахалагша инженер Елизавета Ильинична Горяинова хүтэлбэрилдэг. Партийна эхин организацинуудай 9 секретарь энэ түбэй гэшүүд юм. Агитатор, политинформаторнуудай хөөрэлдөө хэхэ тематикые информационно түб зохёожо үгэдэг, тодорхой даабари дүүргэхыень дурадхадаг гэээшэ. Агитатор, политинформатор бүхэндэ манай леспромхоз «Агитаторай блокнот», КПСС-эй ЦК-гай «Агитатор» гэжэ журнал захижа абадаг. Политинформаторнууд гол түлэб уласхоорондын, экономическа, коммунис хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые хэдэг гэээшэ. Бүхы политинформаторнуудай гол шухала темэнь hарын эхиндэ заагдадаг. Жэшээлхэдэ, СССР-эй 50 жэлэй ойн баярай хамтын суглаанай материалнуудые, илангаяа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл соо заагдаhан шухала асуудалнуудай удха шанарые хүдэлмэришэн бүхэндэ гүнзэгыгөөр тайлбарилха гэhэн зорилготойгоор ажаллаабди. Үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ тухай асуудал леспромхозоймнай коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ леспромхозой директор В. Д. Пронин тусхай элидхэл хэжэ, энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдээ бэлэй. Мүн тиихэдэ леспромхозой мастернууд, цехүүдэй начальнигууд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан зарлагдажа, «Запасной частьнуудые, түлишын материалнуудые, электрын элшэ хүсэ арьбалха тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ hэн. Иимэрхүү суглаанууд дээрэ алмалта, арьбалалтын хэрэгтэ агитаторнууд болон политинформаторнуудай дүүргэхэ үүргэ тухай хэлэгдэhэниинье байха.

Юрэнхыдөө, леспромхозой партком нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтөө түшэглэдэг, тэдэнэй үүргые улам дээшэлүүлхын тула оролдодог. Энэ талаар «Череповецкэ металлургическа заводой хүтэлбэрилэгшэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэйнгээ гэшүүдые үзэл бодолой, политическэ хүмүүжүүлгэдэ хабаадуулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан тогтоол тон ехэ удха шанартай документ гэжэ тоолонобди. Ушар юуб гэхэдэ, хүтэлбэрилэгшэ бүхэн хүмүүжүүлэгшэ байха ёhотой. Тиихэлээрээ манай леспромхозой олонхи цехүүдэй начальнигууд, инженернүүдэй агитаторнууд, политинформаторнуудаар хүдэлдэгынь гайхалтай бэшэ. Жэшээнүүдые дурдаха болоо haa, олон даа. Леспромхозой директор В. Д. Пронин «Буряад ороной ой модоной промышленностиин саашадаа хүгжэлтын хараа түсэбүүд», инженер Р. М. Пестерева «Буряад арад— СССР-эй аха дүү арадуудай бүлэ соо», үйлэдбэриин-техническэ таhагай ахалагша инженер Е. И. Горяинова «Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэ — арадай ажахын шухала зорилго» гэhэн темэнүүдээр мэргэжэжэ, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые модошодой дунда үнгэргэдэг болонхой. Тэрэшэлэн, Хандагатайн леспромхозой «Знание» бүлгэмэй эхин организациин лекторэй путевко аймагайнгаа типографида хэблүүлhэн байнабди. Тиимэ путевко дээрэ лекторэй нэрэ, обог бэшэгдэдэг, харин хоёрдохи-гурбадахи хуудаhандань лекциин темэ, лекци үнгэргэхэ газар, саг болзор, лекцидэ байhан хүнүүдэй тоо заагдадаг. Тиимэ путевкотой хамта түсэбэй ёhоор уншагдаха лекциин тематика hарын эхиндэ барюулагдадаг. Һарын эсэстэ эдэ бүхы путёвконууд парткомдо суглуулагдана. Информационно түбэй заседани дээрэ лекторнүүд хэhэн ажал тухайгаа тоосодог. Агитаторнууд, политинформаторнуудай хүдэлмэриие парткомиимэрхүүгээр хиналта хэдэг байна. Партийна эхин организацинуудай секретарьнууд hарын дүүрэхэ багта цех соо хэды лекци, хөөрэлдөөн ямар асуудалнуудаар үнгэргэгдөөб гэжэ мэдээсэдэг. Эдэ мэдээнүүдые парткомой гэшүүд ларинаар хаража үзөөд, зохихо хэмжээнүүдые абадаг болонхой.

Эрхим агитаторнууд болон политинформаторнууд, лекторнүүд манай коллективтэ олон. Түмэр замай цехэй начальник В. П. Пушкарев, пенсионер Г. С. Лощенков, шпала хюреөдэдэг заводой мастер С. М. Афанасьев, доодо складай начальник В. В. Греков, харгы заhабарилгын участогай экономист Л. И. Павлова болон бусадшье лекци болон хөөрэлдөөнүүдые hонирхолтойгоор үнгэргэдэг гээд модошодой дунда магтуулдаг.

Агитаторнууд, политинформторнууд, лекторнүүдэй онол шадабари, эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор семинар hара бүри үнгэргэнэбди. Байгша оной февраль hарада үнгэргэгдэhэн семинар дээрэ иимэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ hэн: «Ажалай журам, нийтын гурим эбдэгшэдтэй агитаторнуудай ябуулдаг хүдэлмэриин онол арга, түхэл шэнжэ тухай», «1973 оной нэгэдэхи кварталда агитаторнууд болон политинформаторнуудай ябуулха хүдэлмэриин түсэб тухай», «Леспромхозой 1972 ондо хэhэн хүдэлмэриин дүнгүүд», «1973 оной хоёрдохи кварталай гүрэнэй түсэб дүүргэхэ талаар коллективэй зорилгонууд тухай». «Уласхоорондын байдал тухай» лекци. Леспромхоз доторнай хамта дээрээ 84 агитатор, политинформатор тоологдоно. Тэдэнэй дунда иимэрхүү семинарнуудые үнгэргэхэдэ туhатай гэжэ тоолодогбди.

Агитколлективэй ажал хүдэлмэриин аша туhа ехэ. Леспромхозойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри hайнаар эмхидхэhэнэй ашаар үйлэдбэриингөө даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэнэбди гэжэ hананаб. Үнгэрэгшэ, 1972 оной нэгэдэхи, хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта хү[...]hэн байнабди. Мүнөө [...] Улаан тугаа алданха[...] Гэбэшье, 1973 оной нэ[...]хи кварталайнгаа тү[...] 115 процент дүүргэ[...] Мүнөө гүрэндэ модо ту[...]ха түсэбөө холо уриди[...] ябанабди.

Нийтэ-политическэ хү[...]мэридэмнай дутагдал[...]шье бии ааб даа. Зари[...] бидэнэр харуулан ойлгу[...] хэрэгсэлнүүдтэ анхарал [...] дуулжа шаданагүйбди. [...] лектив соомнай ажалай [...] тээсэ багатай цехүүд, [...] лай журам эбдэгшэ[...] бии. Эдэ бүхы дутагда[...] даа усадхаха хэмжээн[...] хараалланхайбди.

Буряадай АССР-эй [...]гуулагдаhаар 50 жэлэй о[...] зорюулан нийтэ-полити[...] хүдэлмэри ябуулха түсэб[...] най партком hаяхан бата[...] Бүхы ойлгууламжын [...] дэлмэри «Буряадай АС[...] эй 50 жэлэй ойе [...] түрэтэйгөөр угтая!» [...] уряа доро мүнөө ябуул[...] жа байна.

В. САФРОНОВ,
Хандагат[...] леспромхо[...] парткомой секретар[...]

Уялга абабал—дүүргэ!

Адха тэжээлhээ— аяга hүн

Юрэдөө үнгэрhэн намар-үбэлэй үеын гү даа, колхозойнгоо hаалишадай III кварталай хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолжо, хамтын суглаан дээрэ дуулгахадамнай аргагүй шууяан гараа hэн. Юуб гэхэдэ, hаалишад үнеэдэй үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэриие бүри үргэнөөр ябуулха тухай хэлэhэн байгаа бшуу. Һайн үүлтэрэй гүнжа үнеэдэй олошорбошье, бүхы гүүртэнүүдтэ адли тэгшээр хубаагданагүй, гансал түбэй фермэдэ үлөөгдэнэ, ашаг шэмээр бага үнеэтэй гүүртэнүүдые hү багаар hаана гэжэ дэмы гэмнэнэт гэлдээ бэлэй. Нэгэдэхеэр, энэнь тон зүбөөр табигдаhан асуудал гэээшэ ааб даа. Ушарынь хадаа мүнөө хүрэтэр бидэн гансал үүлтэртэ үнеэдэй түбэй фермэдэ анхаралаа хандуулдаг байгаабди.

Һайн үүлтэрэй үнеэд хэзээдээшье hайн тэжээл дээрэ харууhалагдажа, ашаг шэмэеэ хараа байса дээшэлүүлдэг байгаа. Харин нүгөөдэ фермэнүүдэй үнеэд хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангагданхайшье haa, үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэриин таhалгаряагүй ябуулагдадаггүй дээрэhээ ашаг шэмэеэ эрид нэмээнэгүй.

Нёдондо ган гасуудр боложо, тэжээл багаар хуряагдажа абтаа. Силос дараха кукурузамнай яhала hайнаар ургабашье, эртын хюрууда сохюулжа, хүлдэшөө hэн. Эдэ бүхы дутагдалнуудhаа уламжалан, хараалагдаhан түсэбhөө 20 мянган центнер үбhэ, hолоомон бага хуряагдаа. Теэд суглуулаа болоhон энэ тэжээлээрээ үбэлжэлгэеэ дабахын тула бидэ мүнөө бии байгаа үбhэ, hолоомоёо гамтайгаар гаргашалжа, гол түлэб буйлуулан эдюулнэбди. Иимэ хүшэр хүндэ бэрхэшээлэй тохёолдоод байхада, колхозоймнай hаалишад арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэжэ, үнеэдээ харууhалха, hааха, түлыень тэнжээхэ зоотехническэ заабариие нариваар баримтална.

Үнгэрэгшэ жэл түбэй фермын hаалишад үнеэн бүриhөө 2331 килограмм hү hаажа, хараалагдаhан түсэбөө сүм дүүргээ бэлэй. Харин энэ табан жэлэйнгээ шиидхэхы гурбадахи жэлдэ үнеэн бүриhөө 2500 килограмм hү hаахаар социалис уялга абанхай ажаллажа байна. Түрүү hаалишад Ц. Дашиева, Э. Раднаева, Е. Ринчинова, Д. Лубсанова, З. Раднаева гэгшэд үнеэн бүхэнhөө адагынь 3000 килограмм hү hааха зорилготой. Теэд тус коллективэй гэшүүн бүхэн абаhан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула ажалдаа hайнаар хандана, мүнөө үнеэн бүридэ сүүдхэдэ 10 килограмм силос, 3 килограмм үбhэ, hолоомо, тиихэдэ литр hүн бүридэ хахад килограмм талха тарянай зүйл үгэнэ. Эгээл мүнөө тэжээлэй хомор сагта hолоомоёо таряа талханай зүйлтэй холижо, минеральна тэжээл нэмэжэ эдюулнэ. Эдэ бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэhэнэй ашаар hү hаалинаа нёдондоной энэ уеынхиhөө 15 процентээр дээшэлүүлhэн байнабди.

Ниигээд хабарай эхин—март hара дүүрэхэ дүтэлжэ, зулгы дулаан зунайшье саг ойртожо байна. Теэд колхозоймнай hаалишад тунга ногоотой бэлшээридэ малаа hайса бэлшээжэ, hү ехээр hаахын түлөө нилээд оролдодог байна.

Зүгөөр зарим ган гасуур жэлдэ үhалагдадаггүй бэлшээриимнай ногоон үндэhөөрөө сайран хатажа, хооhон тала болошодог. Тиин энэ бэрхэшээлhээ гарахын тула байгша ондо hайжаруулагдамал бэлшээри шэнээр байгуулха түсэбтэйбди. Хэрбээ иимэ үhалагдадаг бэлшээритэй болоо haa, hү бүри ехээр hаажа абаха байнабди.

Сагаан эдеэ элбэгээр абаха хоёрдохи аргамнай юуб гэхэдэ, бидэ үнеэдээ hубайруулангүй, гараhан түлыень үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлхые оролдохо болонобди. Жэшээлбэл, үниинэй техник-үрэжүүлэгшэ Санжима Будаевна Очирова жэл бүри 100 үнеэн бүхэнhөө 95 — 96 тугал абажа түлжүүлнэ. Нёдондо энэ фермэдэ 100 үнеэн бүриhөө 98 тугал абтаа hэн. Мүнөө тэрэнэй үрэжүүлhэн 197 үнеэнhээ 123 тугал абтаад, hайнаар түлжүүлэгдэжэ байна.

Саашань hайн үүлтэрэй, ашаг шэмэ ехэтэй, бэеэр томо мал үсхэхэ тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Юуб гэхэдэ, манай колхоздо малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри арба гаран жэлэй туршада таhалгаряагүй ябуулагдана. Бидэ үнеэдээ hайн үүлтэрэй бүхын үрөөр искусственна аргаар үрэжүүлнэбди. Тиигээд абаhан тугалнуудаа зоотехническэ заабариин ёhоор номерлоод, hара бүхэндэ шэгнэжэ байдагбди. Зургаан hаратай болохолоорнь эдэ тугалнуудаа бэрхэ малшадта даалганабди. Һүүлэй hүүлдэ гунжан болоходонь дүршэлтэй hаалишадта үгтэдэг.

Түрүүшынхеэ туглаhан гунжадай ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула hайнаар харууhалхаhаа гадна сүүдхэдэ дүрбэтаба дахин hаадаг юм. Тэрэгүй haa, хэды hайн үүлтэрэйшье байг, hүтэй, hайн үнеэн болохогүй бшуу. Арба гаран жэлдэ иигэжэ ажаллаhанай ашаар мүнөө манай колхоз республикынгаа выставкэ — аукциондо хабаадалсадаг болонхой. Жэшээнь, нёдондо республикын аукцион дээрэ абаашаhан 5 буруумнай тус-тустаа 1300-аад түхэригөөр худалдагдаа hэн. Мүн 25 хашараг Уланай колхоздо худалдажа, 22500 түхэригэй олзо оруулаа hэмди. Тиихэдэ фермын үнеэдэй тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 4,7 центнер болоно.

Хэрбээ саашадаа иимэ томо бэетэй, ашаг шэмэтэй үнеэдые улам олошоруулжа, бүхы гүүртэнүүдтээ тараагаад, шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хангабал, үнеэн бүриhөө жэлдээ 3500—4000 килограмм hүн абтаха гэээшэ. Теэд колхозоймнай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд мүнөө энэ шухала асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг болежо, холын хараатай түсэб зохёонхой.

Үшөө юу хэлэлтэйб? Манай колхозой hаалишад үбэлжэлгын хаhа сагай үнгэртэр тэжээлээ гамтайгаар, ашаг ехэтэйгээр гаргашалжа, hү ехээр hааха уялгаяа дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно.

Н. ПИРМАЕВА,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник-селекционер.

Баргажан.

Буряад орондомнай хабарай тарилгын харюусалгатай хүдэлмэри захалхаяа байна. Энэ хүдэлмэриие саг соонь, hайн шанартайгаар үнгэргэжэ шадабал, юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ ороохо таряа, малай тэжээл абаха түсэбөө дүүргэхэ, үлүүлхэ аргын олгогдохо байhаниинь элитэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын байгаалиин, сагай уларилай илгаае харалсажа, газарай хүрьhэ элдүүрилхэ гурим тодорхойлогдожо, хуулита болоhон байна. Тэрэниие баримталаад байбал, тогтууритай баян ургаса абажа болохо.

Олон жэлдэ хэгдэhэн туршалгануудые, эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүдые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, мүн энэ жэлэй хабарай илгаае харалсажа, газарай хүрьhэ яажа элдүүрилхэдэ тааруу гэээшэб гэжэ механизаторнуудта, тарялан дээрэ ажалладаг хүнүүдтэ хөөрэжэ үгэхэ хүсэлтэйбди.

Туршаха, шэнжэлхэ, бодомжолхо

ЭНЭ ЖЭЛДЭ ХҮРЬҺЭ ЯАЖА ЭЛДҮҮРИЛХЭДЭ ЗОХИД БЭ

Паар борнойлхо тухай

Хабартаа шииг багатай байдаг, дээгүүрээ хальhатадаггүй хүнгэн хүрьhэтэй паар, намарай паар борнойлhоной хэрэггүй гэжэ эрдэмтэд, ажалай түрүүшүүл тодорхойлонхой. Юуб гэхэдэ, тиимэ хүрьhэ борнойлходо туhа хүргэхэгүй, харин тодхор ушаруулдаг, газарыень түргэнөөр хатаадаг байшоо. Жэшээнь, олон жэлдэ ажаглахада, хабар эртэ борнойлогдоhон газарые 18 хоноод байхадань шалгажа үзэхэдэ, борнойлогдоогүй үлөөшэhөө 1—2 процент ехэ шииг алдагдаhан байгаа. Газарай хахалагдадаг хүрьhэндэ нэгэ процент шииг алдаха гэээшэ гектар бүриhөө 26 тонно уhа дэгдээhэнтэй адли бшуу.

Зүгөөр энэ жэл республикын олонхи аймагуудта саhанай ехэ байhан дээрэhээ хүндэшэг хүрьhэтэй газар дээгүүрээ хальhатаха байна. Тиимэhээ хабар эртэ тэрэниие борнойлжо, хүрьhыень жэгдэлжэ үгэхэ тон шухала. Шииг ехээр алдахагүйн тула борнойлходоо араатай каток шэрэлсэхэ хэрэгтэй. Хабар эртэ хүрьhэ иигэжэ нягтаруулжа үгэхэдэ шииг hайнаар баригдадаг, гектар бүридэ ургасань 2 центнерhээ дээшэ нэмэдэг гэжэ шэнжэлэгдэнхэй.

Хүнгэн хүрьhэтэй газар саhа ехэтэй байгаашье haань, хальhатадаггүй, тиимэhээ тэрэниие борнойлжо, үлүү хүдэлмэри, гаргаша хэhэнэй хэрэггүй гэээшэ. Зүгөөр **агроном бүхэн өөhэдөө hайса хаража, борнойлхо хэрэгтэй гү, али үгы гэжэ шиидхэхэ байна.**

Тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ

Хүрьhэн соо ургажа захалhан буртаг ногоое үгы хэхын тула тарилгын урда тээ газарые элдүүрилхэ гэээшэ ехэ ашатай.

Хабар эртэ тарилга хэхэдэ буртаг ногоон ургажа үрдидэггүй, тиимэhээ тарилгын урда тээ газарые элдүүрилhэнэй хэрэггүй гэжэ зарим мэргэжэлтэд hанадаг. Энээниие зүб гэхын аргагүй. Хараад үзэхэдэ, майн 3—4 багаар, апрелиишье хуушаар хүрьhэн соо шүдэр үбhэн болон бусад буртаг ногооной хилгааhан үндэhэнүүд бии болоод байдаг. Хэрбээ тэрэниие культиваци хэжэ, усадхангүйгөөр шэниисэ тарижархибал, буртаг ногоон түргэнөөр ургажа, тарилгые даража̄рхидаг, ургасада ехээр хоро хүргэдэг байна. Мүн хабар, намарай паар дээрэ нарин hайнаар хаража үзэбэл, үрмэдэhэ шаралжаа болон хоёр жэл ургадаг бусад буртаг ногоонууд үндэhэлжэ захалhан байдаг. Эдэ ногоонуудые үгы хэнгүй шэниисэ тарижархибал, баhал аюултай.

Тарилгын урда тээ дисктэй лущильнигуудые нэтэ удаа ябуулхада буртаг ногооной арайхан хахад хубинь усадхагдадаг гэжэ шэнжэлэгдэнхэй. Тиимэhээ тарилгын урда тээ элдүүрилгэ хэхэдээ дээрэ хэлэгдэhэн культиватор гү, али КШ-3,6 түхэлэй культиватор табижа болохо. Культиваци хэхэдээ нэгэн доро борной шэрэлсэхэ шухала.

Тарилгын урда тээ культиваци хэхэдэ шэниисын ургаса гектарай 1.9—2,0 центнерээр дээшэлдэг гэжэ элирүүлэгдэнхэй.

Хабар, намарай паар тарилга хэхын урда тээ дахин хахалха хэрэгтэй гү? Юрэнхыдөө газарай далантайгаар, муугаар, гүйхэнөөр хахалагдаhан байбалнь, тэрэниие хабартаа дахин хахалдаг гэээшэ ааб даа. Зүгөөр энэ ушарта хуурай хүрьhэн урбуулагдажа, доро дарагдаад, шиигтэй хүрьhэн дээрэ гаргагдана. Тиигэжэ хүрьhэнэй шииг түргэнөөр алдагдадаг байна. Хуурай хүрьhэндэ тудаhан үрэhэн миин хэбтэжэ, бороогой hүүлээр лэ ургажа захалдаг, намартаа хүсэд эдеэшэнгүй байжа, тойбо татадаг.

Сэбэр паар, намарай паар тарилгын урда тээ хахалхадаа зарим газарта (Тарбагатайда) буртаг ногоо усадхаха зорилго табидаг байна. Боро, хара хүрьhэтэй газарта энэ арга хэрэглэхэдэ, үнэхөөр буртаг ногоон үсөөрдэг байна. Зүгөөр **буртаг ногооe үндэhэлүүлжэ, тарилгын урда тээхэнэ культиваци, борнойлго хоёрые суг хэхэдэ, паар дахин хахалhантай адли аша үрэтэй байха юм.** Харин энэ ушарта ажалай гаргаша бага болохо, хабарай тарилгын хүдэлмэридэ hаад ушаруулагдахагүй болоно.

Кукуруза, хартаабха тариhан намарай паарые хабартаа дахин хахалхада болохо гэжэ hанагдана. Юуб гэхэдэ, энэ ушарта наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ хүрьhэндэ шэнгээхэдэ зохид болоно бшуу. Бусад ушарта хабар, намарай паар тарилгын урда тээ хахалхада гарза, хохидолтой гэээшэ.

Хабартаа газар хахалха тухай

Республика дотор тарялангай 40 процентнь хабартаа хахалагдадаг юм. Тиимэhээ тэрэниие саг соонь, hайн шанартайгаар хэхэ шухала.

Хабартаа hолоомоной узуур хахалхадаа ямар юумэндэ анхарха хэрэгтэйб гэхэдэ, нэн түрүүн газарай шииг алдахагүйе оролдохо болоно. Саhанай хайлажа, хүрьhэнэй хэрэгтэй соогоо гэдэхэлээрнь плуг табигдаха жэшээтэй. Тиимэ эртэ хахалжа болохогүй газарта ротационно борной «БИГ-3» түхэлэй гү, али КПП—2,2 культиватор 8 сантиметр гүнзэгыгөөр ябуулхада зохид. Хэрбээ ажахыдаа тиимэ культиваторай үгы байбалнь, ЛД-10 гэжэ дисктэй лущильник хэрэглэжэ болохо юм.

Газар хабартаа хахалхадаа заабол нэгэн доро араатай катогуудые шэрэлсэхэ эрилтэ табигдана. Хабартаа хүрьhэн hалхинда үлеэгдэжэ, шиигээ ехээр алдадаг. Тиимэhээ хүрьhые нягтаруулжа дарража үгэхэдэ угаа hайн. Олон жэлдэ хэгдэhэн шэнжэлэлгэнүүдэй ёhоор, хабар хахалhан газарые нягтаруулхада хүрьhэндэ шииг hайса баригдадаг, хүрьhэн 2—3 градус үлүү дулаан байжа, тарян 3—4 үдэр урид бултайжа гарадаг, тиигэжэ ургасань гектарай 1,5—2 центнерээр дээшэлдэг байха юм.

Хоёрдохёор, hолоомоной узуур hайн шанартайгаар хахалха хэрэгтэй. **Плугаа hайса тааруулжа, жэгдэ гүнзэгыгөөр, гүбээтүүлэнгүй хахалха эрилтэтэй.** Жэгдэ бэшээр хахалhан газарта үрэhэ тарихада зариманиинь угаа гүнзэгыдэ, бэшэнииинь дан гүйхэнөөр гү, али газар дээрэ үлэшэдэг байна. Эдэ бүгэдэ ургаса доошолуулдаг. Гадна тиимэ газарта намартаа комбайнаар таряа хуряахада гектар бүридэ 2 центнерhээ үлүү таряан гээгдэдэг. Тиимэhээ механизаторнууд энээн тухай мүнөөнhөө бодомжолхо ушартай.

Сэбэр паар элдүүрилхэ гурим

Манай эндэхи эрхэ байдалда хабарай эртын (апрель, май) паар эгээн ехэ ашатай гэжэ эрдэмтэдшье, ажалай түрүүшүүлшье гэршэлжэ үгэнхэй. Тиигэбэшье, бодото дээрээ олонхи ажахынууднай нилээд ехэ паараа зунай хоёрдохи хахадта хахалдаг муутай. Яахадаа иигэнэб гэхэдэ, хабартаа паараа бүхыдэнь хахалха арга олдоногүй, шахардуу болошоно. Мүн ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд механизаторнуудай ажал зүбөөр эмхидхэжэ биранагүй бшуу.

Маанадай бодоод, тоолоод үзэхэдэ, хабар хахалжа үрдеэгүй паараа июниин хахадhаа июлиин хахад хүрэтэр хахалжа, заабол дүүргэхэ аргатай. Энэ үедэ хахалагдаха паарай газар хабартаа хэдэн удаа элдүүрилэгдэхэ ушартай. Хэрбээ тиигэжэ элдүүрилэгдэнгүйгөөр оройтожо хахалагдаhан паар дээрэ хойто жэлынь хүсэд hайн ургаса абтадаггүй гэжэ эли болонхой.

Оройтожо хахалагдаха паарай газар хабартаа плоскорезээр 8—19 сантиметр гүнзэгыгөөр элдүүрилэгдээд, удаань 10—12 сантиметр гүнзэгыгөөр хоёрдохёо элдүүрилэгдэхэ ёhотой. Тиигэhэн хойноо зун тэрэнээ анзаhаар хахалха юм.

Паараа шадаал haa гүнзэгыгөөр хахалха гэжэ оролдохо байна. Хэрбээ хахалхада дороhоонь хайр шулуунай гарахагүй байбал, 27—28 сантиметрhээ доошо бэшэ гүнзэгыдэ плугаа табиха эрилтэтэй.

Манай эндэ иимэ гүнзэгыгөөр лэ хахалагдаhан паар дээрэhээ 20—22 сантиметрээр хахалагдаашаhаа гектарай 2—3 центнер таряан ехээр абтадаг гэээшэ. Тиимэhээ гаргашань заабол харюулагдаха байна.

Сэбэр паар, намарай паар бүхыдөө намартаа жэгдэлэгдэhэн, араатай катогоор нягтаруулагдаhан байха ушартай. Намартаа иигэжэ нягтаруулагдаhан газар шииг ээ ехээр алдадаггүй, шэниисын ургасые гектарай 2,6 центнерээр дээшэлүүлдэг, хүрьhэнэй hалхинhаа гэмтэлгэ бага боложо үгэдэг.

Тарилгын удаахи элдүүрилгэ

Хабарай тарилгын hүүлээр хүрьhэ элдүүрилхэ тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Зуруud хоорондо элдүүрилэгдэдэг бүхы ургамалнуудые — **кукуруза, наран сэсэг, хартаабха тариhан газар хэдэн удаа (2—3-haa үсөөн бэшэ) борнойлогдохо байна.** Тиихэдээ эгээн зохид болзорыень олохо хэрэгтэй. Зарим хүнүүд буртаг үбhэнэй ногоор тороо ургашаhан хойно борнойлжо байдаг. Энэ үрэ багатай. Юуб гэхэдэ, ехээр үндэhэшэлhэн бүхы буртаг ногооe борнойгоор усадхахын аргагүй бшуу. Тиимэhээ **буртаг ногооной hая hаял бултайжа байха үеэр лэ борнойлходо ехэ туhатай юм.**

Бодото байдал дээрэhээ, мүн эрдэмтэдэй шэнжэлэлhээ харахада, тарилга хэhэнэй удаа 6—8 хоноод лэ борнойлходо зохид. Илангаяа шиигтэйшэг газарта ашаг үрэ ехэтэй. Жэшээнь, Филатовай туршалгын [...] гурбан жэлэй турша[...] шэниисын тарилгые борн[...]до, ургасань жэлдээ [...] бүриhөө 2,3 центнер[...] болоhон байна. Шииги[...] сагта ургамалай hая[...] тайжа байха үеэр бор[...]ходо ашатай байhан.

Хүрьhэ хамгаалха хэмжээнүүд тух[ай]

Һалхинда абтадаг хүрьhэтэй газар паар болгогдохоб байбалнь, тэрэниие КПП-2,2 түхэлэй плоскорезээр 8—10 сантиметр гүнзэгыгөөр, майн 1-дэхи, 2-дохи арбан хоногто элдүүрилхэдэ hайн. Хоёрдохёор мүн лэ иимэ машинаар 10—12 сантиметр гүнзэгыгөөр элдүүрилхэ эрилтэтэй. Саашань буртаг ногооной ургахые харалсажа, КШ-3,6 культиватораар 6—8 сантиметр гүнзэгыгөөр элдүүрилхэдэ зохид. Хабартаа, зунай эхеэр шангa hалхинай буудаг үедэ hолоомоной узуурые шадаал hаа үлөөхэ гэжэ оролдохо шухала. Юуб гэхэдэ, тэрэ хүрьhые hалхинhаа нилээд хамгаалдаг байна.

Тиимэhээ паараа июниин хоёрдохи хахадта гү, али июлиин эхеэр гүнзэгыгөөр элдүүрилдэг КПГ-250 культиватораар хахалхада болохо, намар болотор буртаг ногооной ургахые харалсажа байжа КШ-3,6 культиватораар элдүүрилхэ хэрэгтэй. Хэрбээ хүрьhэндэ олон жэлдэ ургадаг буртаг ногооной (хяаг, осот гэхэ мэтэ) бии байбал, тэрэниие хүндэ КПЭ-3,8 культиватораар элдүүрилхэ эрилтэ табигдана. Иигэжэ элдүүрилэгдэhэн паар[...] мартаа катогоор нягт[...]хада hайн. Хойто ха[...] тэрэ паарые культива[...] элдүүрилээд, лэ СЗП-[...] али СУ-24 сеялкэ[...] тарилга хэхэ байна. [...]таа хүрьhэ элдүүрилэ[...] тэрэнээ нягтаруулжа [...] шухала.

Ургаса хуряагдаhан[...]рые хойто жэлэй тар[...] бэлдэхэдээ, тэрэниие [...]таа гү, али хойто ха[...] КПП-2,2, КПГ-250 п[...]резүүдээр 20—22 сан[...] гүнзэгыгөөр элдүүр[...] үрэ багатай гэжэ шэн[...]дэнхэй.

Һалхинhаа муудадаг[...]hые hайжаруулхын, [...]тэй болгохын тула т[...]ян ургаса гаргаха бү[...] жээнүүд бэелүү[...] ушартай. Илангаяа [...] үтэгжүүлгэ оруулха [...] Мүн аммиачна уhа [...]хэдэ hайн. Аммиач[...] гектар бүридэ 300 [...] оруулхада зохид. Ии[...] техникэ хэрэглэхэд[...] жэлэй туршада гектар[...]hөө жэлдээ 12,8 [...] шэниисэ хуряагдаа. [...] аммиачна уhа хэрэгл[...] гектарай оройдоо 6,3 [...]нер шэниисэ абтаа h[...]

Шэнэ, боро газар элдүүрилхэ тух[ай]

Байгша ондо республикымнай ажахынууд шэнэ, боро газар ехээр хахалха зорилго табяад байна.

Шэнэ газар, ургаса багатай, дэгнүүлтэй сабшалан, бэлшээри хахалхынгаа урда тээ рельсээр хэhэн волокушаар дэгнүүлыень отолжо, хахалагдаха газарай захада гаргаха байна. Юуб гэхэдэ, отологдоhон дэгнүүлые элдүүрилхэнь бэрхэтэй. Удаань гүнзэгыгөөр, 20—22 сантиметрhээ гүйхэн бэшээр хахалха хэрэгтэй. Хэрбээ хүрьhэнэй нимгэн, доронь хайр шулуутай байбал, тиимэ газарые ашаглажа болохогүй. Тиимэ газарые үтэгжүүлээд, hайжаруулагдамал бэлшээри болгожо болохо.

Хахалhанай hүүлээр дисктэй борнойгоор хэдэн удаа элдүүрилжэ, дагнаhые бутаруулха, нэгэн доро каток шэрэжэ, хүрьhыень нягтаруулха байна.

Мүнөө үедэ ажахынуудта элдэб техникын элбэг болоод байхада, хатаагдаhан [...]лиг (торфтой газар[...] ургаса багатай хээр[...]рай бэлшээри. [...] байhан газарта [...] жэлдээ тэжээлэй [...]нуудые тарижа, бая[...] абаха арга бии. [...] хуушан газартаа [...] ургамалнуудай тари[...] шэнээнээр үргэдхэ[...]

Уhа голой заха[...]гааhа сэбэрлэжэ, [...] ехэтэй энэ газары[...]рилжэ болохо бай[...]хын тула мүнөөхэн [...]гааhыень отолжо [...] хүрьhэнэйнь гэдэхэ[...]хай томо плугаар [...]гөөр хахалха, тэрэ[...] 2,8 машинаар hайж[...]рилээд, энэ жэлдэ [...]нуудые тарижа бол[...]

Б. БО[...],
хүдөө ажахын [...]

Б. ГОМ[...],
Республикын [...] ажахын тур[...] станциин таhагые [...]

КИРОВОГРАДСКА ОБЛАСТЬ. Побужска никелиин завод ашаглалгада орожо, түрүүшынгээ продукци тушааба. Тэрэнэй гаргаhан ферроникель hайн шанартай булад хайлуулхада хэрэглэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүүшын продукци — ферроникель абтажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

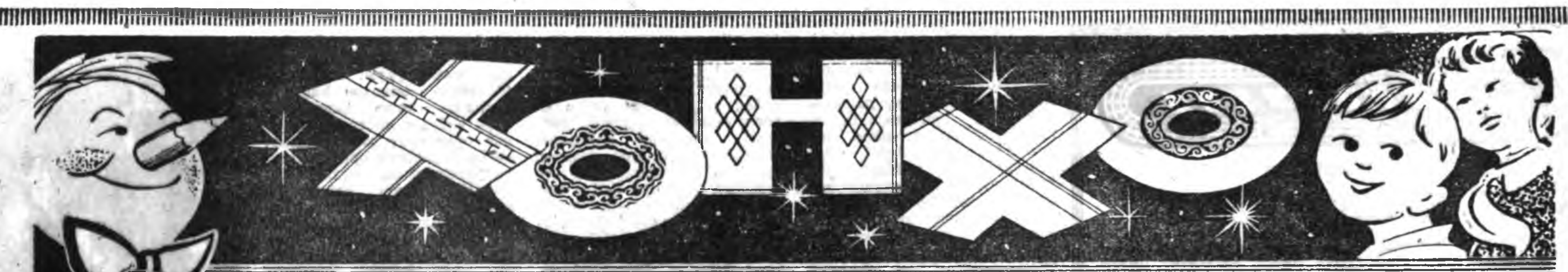
МОСКВА. СССР-эй Наукануудай Академиин ехэ температурануудай институт наука техникын олон хараа hалбаринуудаар шэнжэлгэнүүдые хэдэг юм. Мүнөө электрын элшэ хүсые сэхэ хубилгаха түхеэрэлгэнүүдые зохёохо талаар научна шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институдай аппаратна зал соо. Оньhон түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриие машинист Анатолий Жаров шалгажа байна. ТАСС-ай фотохронико.

ХОНХО

№ 34

БАЯН-ГОЛОЙ ҺУРГУУЛИДА

Баргажанай аймагай Баян-Гол нютагта анхан сагта эхин һургуулиин тогтоһоор табин жэл ойртожо байна. Мүнөө эндэ дунда һургуули бии. Һуралсалай жэлэй эхиндэ шэнэ байрада ороһон юм. Шэнэ байшангынь һуралсалай кабинедүүдтэй, спортын залтай, халуун уһаар дулаасуулагдадаг юм.

Баян-Голой дунда һургуулида 755 һурагша һурана. 48 багша хүдэлнэ. Багшанарайнь дунда «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан 6 хүн бии.

Тиихэдэ Ханда Бадмаевна Сангадиева РСФСР-эй һургуулиин габьяата багшын, Елизавета Нанзановна Монтоева Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багшын нэрэ зэргэтэйнүүд.

А. МАНТАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Физикын багша Анна Гармаевна Чимитцыренова наймадахи «Б» класста хэшээл хэжэ байна. 2. Арбадахи класста химиин хэшээл боложо байна.

Авторай фото.

Л. КАССИЛЬ

«МАЯКОВСКИЙ — ӨӨРӨӨ»

Лев Абрамович Кассиль хүүгэдтэ зорюулжа, олон ном бэшэһэн гэжэ таанар мэдэнэт. М. Поляновскитай хамта «Одхон хүбүүнэй гудамжа» гэһэн ном бэшэһэн. «Черемыш — геройн дүү», «Минии хайрата хүбүүд» болон бусад номуудынь хүүгэдэй дуратай зохёолнууд болоһон.

Лев Кассиль анханда В. В. Маяковскиин ашаар уран зохёолой замда гараһан, һүүлдэнь тэрээнтэй нүхэд ябаа. Олон тоото уншагшадтаяа уулзахадаа, Маяковский тухай һониноор хөөрэдэг һэн. Һүүлдэнь тэрэ хөөрөөгөө ном болгожо. «Маяковский—өөрөө» гэһэн нэрэтэйгээр хэблэһэн юм.

Л. А. Кассиль наһа бараһаншье һаа, эдир уншагшадтаяа зугаалһан зандаа. Мүнөө «Маяковский—өөрөө» гэһэн номһоонь хэһэгэй оршуулгые уншагшадай анхаралда дурадханабди.

Маяковский амаргүйгөөр хүдэлдэг һэн даа. Тэрэ үдэр бүри, бүхэли сүүдхэ соо, бэеэ гамнангүй хүдэлдэг бэлэй. «Комсомольская правда» газетын хуудаһанһаа тэрэнэй шүлэгөөр бэшэһэн фельетонууд бүхы орон дотороо һүйд хэхэ. Совет залуушуулай ажабайдалые тэрэ хёрхоор ажагладаг байгаа. Комсомолой тугые толботой болгохоор гү, али комсомолшуудай ургалтада һаад татахаар ушарай тохёолдобол, дохёо татадаг байгаа. Халтуура, нюдэ далдалалга, убайгүй муухай ааша гэхэ мэтые үзэн тэсэн ядажа уурладаг һэн. Бишыханшье һаань, забхай гутамшаг юумэнһээ угаа жэрхэжэ, ойгоо гутадаг байгаа.

— Муухай юумэ бү дуугарагты! Муухайл юумэ бү хэлэгты, гуйнаб таниие! — гэжэ альгаараа стол сохиһон мэтээр хэлэдэг һэн.

Орон соогуураа аяншалха зуураа айхабтар ехэ хубилалтануудай боложо байһые обёордог һааб даа. Бишыханшье һайн юумые обёорходоо, үнэн сэдьхэлһээ баясадаг байгаа.

Агуу ехэ Октябриин социалис революциин арбан жэлэй ойдо, «Һайн»! гэһэн поэмэ бэшээ. Тэрэнь — эрхим поэмэнүүдэйнь нэгэн. Тэрээнь соонь Маяковскиин бэлигэй һалбаралай шэнэ шанар харагдаа. Тэрэ поэмэ хадаа илаһан революци тухай, шэнэ юумэнэй бэхижэжэ байһан тухай һэн. Мүр бүхэнэйнь ритмдэ Эхэ орондоо дурлаһан, тэрээгээрээ сэдьхэл дүүрэн омогорходог агуу ехэ эрхэтэнэй зүрхэн лугшадаг шуу...

Нэгэтэ Маяковский Политехническэ музей соо поэмэеэ уншаба.

Музейн ехэ таһалга дүүрэшэнхэй. Залуушуул поэмыень һайнаар угтажа, нэрьесэ альга ташалдаа. Маяковский поэмынгээ нэгэ бүлэгэй һүүлшын мүрнүүдые уншажа байба. Тэрээн соо интервенциин бэрхэтэй үедэ дайсадаар хүреэлэгдээд, үлэн хооһон, ядуу байбашье:

...Тархи соогоо Ленин
тухай бодожо,
гартаа наган
адхажа...

илаабди гэһэн удха гараһаг.

Гэнтэ залуу улаан сэрэгшэ һууриһаа үндыгөөд, ингэжэ һүхирбэ.

— Танайшье шүлэгүүдые зүрхэндөө хадаглан, нүхэр Маяковский!

Маяковский юун гэжэ харюусахаяа наһан соогоо түрүүшынхеэ ойлгожо ядаа бэлэй...

Хүүгэдэй туршалгаһаа

ШУБУУН

Сэнхир огторгой өөдэ
Сэхэ дүүлиһэн шубуун
Халуун, хүйтэн һэбшээе
Хаха зүһэн ниидэнэ.
Ямар түргөөр ниидэнэб?
Яагаа бишыхан бэетэйб?
Аяар тэрэ дээрэһээ
Аглаг һайхан дэйдаяа
Харахан бишыхан
нюдөөрөө
Харан харан ниидэнэл.
Жэргэмэл энэ шубуухай
Жэргэн жэргэн
ниидэхэдээ,
Түрэл һайхан нютагаа,
Түүрээн түүрээн дуулана
гү?

Галя ТУЛБУРЕЕВА,
Хяагтын аймагай
Алтайн 8 жэлэй
һургуулиин 7-дохи
классай һурагша.

ҺАРХЯАГ

ЗУЖЭГ

Нэгэ үйлэтэй энэ зүжэг үхибүүдтэ зорюулагдана. Үйлэнь ойн соорхойдо болоно.

Үхибүүдые ой тайгын ургамалнуудтай, элдэб амитадтай танилсуулха зорилготойгоор бэшэгдэһэн.

Жэшээнь, баабгай һамар эдидэг, хэрмэн һамар һархяаг хоёрые эдидэг. Хэрмэн гээшэ хэнһээшье дээрээр хоротой һархяагуудые танижа, хорогүйень илгажа, үбэлэй хоол-хүнэһэ бэлдэдэг байха юм. Үнэгэн жэжэ амитадые барижа эдидэг.

Сценын шэмэглэл, хубсаһанай эсхэбэринүүд наадаха нюурнуудай абарида тааруулагдаһан байха ёһотой.

Наадаха нюурнууд:

1. **Модон хамар** — гүрэмэл амһарта (хүн).

2. Баабгай
3. Гурбан хэрмэн
4. Үнэгэн
5. Һархяагууд
6. Хоротой һархяаг
7. Һамарай борбоосгойнууд.

Хамтадаа эрбан табан хүн наадаха. (Хүшэгын урда Модон хамар гаража, зониие амаршална).

Модон хамар:

Манние харагшад, мэндэ
амар!
Минии нэрэ — Модон
хамар.
Жэмэсэй һархяагай
амһартаб.
— Жэлдээ, намартаа
ябагшаб.

Һэ-э-э-гөө, һээгөө!
Һэ-э-э-гөө, һээгөө!
Һохор һархяаг
Ха-а-а-набшэ-э-э,
Хаанабши!
Ха-а-а-наб шэ-э-э
Хаанабши!
(Иишэ тиишээ харасагаад харагшадта хандана):
Манай нютаг баян,
Малай олон эндэ.
Дайда дэлхэй үргэн,
Далай манай тэндэ.
Хабсагайта хаданууд,
Ханхагар жалганууд,
Хизааргүй талмайнууд,
Хара модон тужанууд.
Халуун нараншье
гэгээрээ,
Харыш тойроод
дэлхэйгээ!

(Модон хамар гараа үргөөд, бэеэ тойрон харуулна).

Наадан манай эхилхэнь,
Наашаа һуугты, дүтэхэн.
Һархяаг жэмэс хоёрыем
Һайса бэдэрэ, хэрмэн.
Хаанаб тэрэ хэрмэн,
Хараа һэн гүт таанар?

(Хүшэгэ нээгдэбэ. Модон хамар Һархяаг, борбоосгойе хараад хүхинэ. Гэмтэһэн Һархяагые хараад сошоно).

Модон хамар:

Ойн заха модон соо
Олоороо хоргодоод
байхадань,
Гэнэн һархяагые хүбхэн
соо
Гэшхээ хаш даа баабгай.
Халаг, минии халаг даа,
Харамтайхан баарһам
даа.

(Модон хамар Һархяагаа эльбэнэ, далбана. Гэнтэ сухалтай боложо, бодоод хашхарна).

Һэ-э-э-гөө, һээгөө
Һэ-э-э-гөө, һээгөө!
Баабгай баатар,
Хаанаб-шэ-э-э,
Хаанабши!

Баабгай:

Һө-һө-һө-өө-ө
Һүүдэр олоод.
Һуунаб да-а-а,
Һуунаб даа.

Модон хамар:

Мүнөө шамтай,
Баабгайхан,
«Модон хамар»
зугаалханъ.
Гэшхэлэ наашаа
бушуухан,
Гүйжэ ерэ шамдуухан!

(Модон хамар һархяагуудаа бодхоогоод хатар эхилнэ. Ами аминдань шэхэндэнь шэбэнэнэ. Тэдэнэр хатарна).

Модон хамар:

Тэрэ мүнөө нюураараа
Тулан ерэхэнь, харюуса
даа.
Харамтайхан һархягхан
Хараахань даа баабгайгаа.
Ээлжээн дээрэ ерэхэдэнь,
Эрилтын үе болохонь ха.
Улайха, сайха сагтаа
Үйлаха хэрэг гарахань
ха.

1-дэхи борбоосгой:

Эшэмхэй шарай улайдаг
юм.
Элжэгэн шэхэн унадаг
юм.

2-дохи борбоосгой:

Харанхы һүни — харгыгүй
юм,
Хара нюуртан улайдаггүй
юм.

2-дохи һархяаг:

эмэрхэгүй хара
гүрөөһэн,
Гэмтэһэн һархяагаа
эмшэлхэ гүш?

3-дахи һархяаг:

Үбэлэйнгөө хүнэһэ
бэлдэхыеш
Үзэһэн хараһан
байхабди.
Хатааһан һархяагыеш
харахадаа,
Халаглан ходо ябагшабди.
Хара гүрөөһэн яагша ааб?
Хараад, үзөөд
мэдэхэбди...

Хоротой Һархяагууд хоюулаа!

Байзагты, байзагты
таанар!
Баабгай бэерхүү хүйхэр.
Бархирха уйлахые
мэдэдэггүй,
Бардам заншалаа
орхидоггүй.

Хоёр борбоосгой:

Баабгайн зүрхэн хатуухан,
Баатар хүсэниинь
шэрүүхэн.
«Модон хамар»,
ойлголши,
Мэхэ шадал гаргалши!

(Бултадаа хатарна. Хатар хүгжэм шангадана. Баабгайн ерэхые хүлеэнэд. Модоной саагуур харасагаанад).

Хатарай дуун

Манай жалга уужамхан,
уужамхан
Баабгайн һанаан
бардамхан, бардамхан,
А-а-а-э-э-э борбоосгой,
А-а-а-э-э-а һархяагууд.

Баабгай залхууруһан янзатай, аргаахан орожо ерэбэ. Борбоосгойнууд туха сүлөөтүй эндэ тэндэ хоргодоно. Баабгай тэдэниие халта хараад, һэргэһэн шэнги болоно. Хоротой хоёр һархяаг баабгайн харгые хаана. Модон хамар ташаагаа тулаад, баабгайн урда зогсоно.

Баабгай:

Азайраг малгайтан,
амар сайн!

1-дэхи һархяаг:

Маяа хүлтэй мунхаг
дайсан,
Мэндэ хэлэхэ ухаатай
аалши?

Нюдэгүй һохор, нюургүй
нооһон,
Нарай һархяаг
гэшхэжэрхёод.
Гэдэһээ эльбэжэ,
гэзэгээ маажажа,
Гэрэлтэ үдэр гэшхэлнэ
аалши?

(Баабгай гэмтэһэн һархяагые хараад байжа, байжа, гэзэгээ маажана, нюураа эльбэнэ, толгойгоо һэжэрнэ).

Баабгай:

Хоргодоод һууһан
һархяагые
Харангүй дайраһандаа,
Зээгэн бэшэ, бартахи аад,
Зэмэ зүүхэ болоо гүб
даа?

Гэмтэһэн һархяаг:

Дүрбэн хүлтэй шамайе
Дүтэлөөд намда
ерэхэдэш,
Хүлөө холуур татахыеш
Хэлээб, гуйгааб.
шэхэндэш.
Абяа үгэхыем шагнангүй
Арзагар шүдөө
арзайлгаад,
Алхасаа нэгэш татангүй,
Абажа хаяаш малгайем.

Һархяагууд:

Зээгэн бэшэ,
Баабгайхан,
Зэмэтэй һаа, шагналши!
Гэмтэһэн һархяаг шамайе
Гэршэлэн мүргэхэнь
баабайдаа.

Баабгай:

Ай зайлуул.
хөөрхэйнүүд!
Хүбхэн доро түрөөшэд!
Хүүрыем дуулыт, гуйнаб!
Эзэн үбгэн мэдээ һаа,
Энэ дором буудахал.
Яһагүй һархяагханууд,
Яһархуу Баабгайдаа
Аша туһа хүргэхөөр,
Оролдохыетнай гуйнаб!
Гоё һайхан һархяагууд,
Гуйнаб таанараа, гуйнаб!

(Хэрмэн хоёр хүбүүдээ хүтэлөөд, һэмээхэн орожо ерэбэ. Тэдээниие һархяагууд харахатайгаа сасуу иишэ тиишээ гүйлдэн хоргодобод. Хоротой хоёр һархяаг толгойгоо дохисогоогоод, гурбан хэрмые угтажа, урдаһаань ошоходонь, тэдэнь гэдэргээ сухарина.

Хоротой һархяаг:

Хэрмэн, хэрмэн ахайхан,
Хэрэгтэй сагтаа ерээлши.
Ушараад зугаалха һанаан
Ухаандамнай байдаг лэ.
Модото тайгаар зундаа.
Модоной мүшэртэ,
хүндыдэ
Хэрмэнэй хүнэһэн болоо
һаа,
Хэрэгтэй юумэн
гэгшэбди

Хэрмэн:

Танай хорон бултанда
Танил юумэн бэшэ гү?
Элүүр ябаа хэрмэндэ
Эдюулхээ һанаа гүт?
Соохор ягаан нэмэргыеш
Сооро сохёод хаяхам!
Нарин хойбон
хүлнүүдыеш
Низа нэшээд буталхам!

(Ингэжэ хэлээд, хэрмэнэй даб гэхэлээр, хоротой һархяагууд дурата, дурагүй гэдэргээ сухаринад. Хэрмэн хүбүүтэеэ гэмтэһэн һархяаг баабгай хоёрто дүтэлжэ ерээд үгэлбэ).

Хэрмэн:

Баабгай, баатар баабгай,
Баяр мэндэ танда!

Баабгай:

Сайн! Амар сайн.
Саб сагаан хээлитэн!

Хэрмэн:

Һарьдагай баатар
баабгай
Һанаа дутуу хэбэртэйш.
Юундэ һууниш дуугай?
Юун түрөөб ухаандаш?

Баабгай!

Хүбхэн соо һархяагые
Хүлөөрөө дайража
гэмтээгээб.
Баарһан һархяаг
хажуудам
Баряад һууна толгойгоо.
Яла болоо хатуухан,
Яажа олохоб харюуень?

Гэмтэһэн һархяаг!

Үдэр һүни хоёроор
Үе наһам дүүрэхэнь.

(Хэрмэн хоёр хүбүүдээрээ гэмтэһэн һархяагаа тойроод, гүйдэл хатар хатарна, дуу дууланад).

Һархяаг — наһан
һарьмайхан
Һайхан толгойнь
үдэрэйхи.
Баабгай баатар гэнэнхэн,
Буутай үбгэн холынхи.
Олон хоногой
һархяагууд
Үтэн-хорхойн олзонууд.
Эбдэрхэй толгойнь
манайхи
Эдеэн болохо үбэлэйхи.
Хэрэг шинии бүтөө,
Хэрмэн аргыень олоо.
Зэмэтэй бэшэш баабгай!
Зэмэтэй бэшэш баабгай!

Гэмтэһэн һархяаг:

Хэрмэн хүйхэр ухаатай.
Хэзээшье эдихэл намайе.
Абаад дээрэм табяарай
Аятай гоё малгайем!
Хатаха сагайнгаа урда
Хатараад абахам
таанартай.

(Хэрмэн һархяагай малгайе толгой дээрэнь тогсообо. Сцене дээрэ байгшад булта наада эхилбэ. Модоной саанаһаа һэмээхэн Үнэгэн булталзана).

Хэрмэн дуу эхилбэ:

Аса модон — Аранга,
аранга.
Арбаад һархяаг хатаахам,
хатаахам.
Бултадаа шамдуу
бодогты, бодогты!
Борьбын шалаа гаргагты,
гаргагты!

(Хоргодоод хэбтэһэн борбоосгойнууд тэсэнгүй, шангаар эльгэ хаталдана).

Борбоосгойнуудай дуун:

Модон хамар шуранхан,
Манай эзэн болохонь.
Баабгай, Хэрмэн
тулюурхан,
Борбоосгойгүй һалахань.
Ха-ха-ха, хо-хо-хо,
ха-ха-ха, хо-хо-хо.

(Баабгай Хэрмэн хоёр сошоно, борбоосгойнуудые хараад хүхинэ. Олоороо суглараад, хошоод хошоодоор болоод хүхюутэйгээр наадаһад. Тэрэ шууяа һамбаашалан, Үнэгэн Хэрмэнэй хүбүүдтэ аһашаба. Наадан таһалдан, хашхараан шууяан болобо. Модон хамар хаража һууһанһаа, баабгайтай хамтараад Үнэгые барибад. Тэрэниие балбажа, үйлыень үзүүлбэд).

Баабгай:

Тайгын эзэн-баабгайн
Талаан болоһон хэрмэндэ,
Хара золиг — Үнэгэн,
Халдахаш гү эндэ?

Модон Хамар:

Зүбтэй эбтэй наадые
Зольбо Үнэгэн һамаргаа.
Энэ муухайе яахамнайб?
Элдээд шэхыень табия.

(Үнэгэнэй хоёр шэхэндэ аһашабад. Үнэгэн хашхарна, бархирна).

Үнэгэн:

Болиит таанар, яанабта!
Буруу — үйлэ хэрмэнһээ.
Ушар удхыень шагнагты.
Уймар ааша эдэнһээ:
Модон дээрэ һуухадаа.
Муухай үгөөр ёгтолдог.
Модоной доро бууходань,
Минии зүрхэн номгордог.

(Баабгай Үнэгые бахимханаар баряад зогсобо. Модон хамар тойроод байгшадай эбыень оложо суглуулаад, Баабгай Үнэгэн хоёроо дундаа оруулжа, хатар наада эхилбэ).

Хомхой хото-мяхашан,
Худал хуурмаг араатан,
Мэхэ гохо мүшхэһэн
Муухай зээрдэ Үнэгэн.
А-а-а-аб шамай мяхашан,
О-о-об шамай мэхэшэн.
Эзэн баатар баринхай,
баринхай
Үнэгэн хоолоо мартанхай,
мартанхай.
А-а-а-э-э-э-э —
ханхинаса хатарая,
хонхиносо дуулая.
(Хатар гэнтэ замхаба).

Модон хамар:

Модон хамар олзоёо
Мондойсорнь барихань.
Хэрмэн Баабгай хоёртоо
Хубаалдангүй һалгаахань.
(Модон хамар борбоосгой, һархяагуудаа нэгэ газарта суглуулаад, Баабгай, Хэрмэн, Үнэгэн гурбые саана орхино).

Бултадаа:

Шу-шу-у-шу-шу-у-у
Шадал манай иимэрхүү.
Дахяад хожом уулзатараа
Дорюун, хүхюун ябагты!
Баяртай, баяртай!
Баярлаад,
Барандаа альгаа
ташагты!

Ф. БАЛДАЕВ.

(Хүшэгэ).

Спорт

ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ...

Республикын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шатараар мүрысөөн «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо үнгэргэгдэхэнь. Эрэшүүлэй дунда мүрысөөн үглеөдэрһөө — апрелиин 5-һаа эхилхэ юм.

Мүрысөөндэ республикын үнгэрэгшэ жэлэй чемпионууд Митыпов, мастерта кандидадууд Агафонов, Власов, городой 1972 оной чемпион, мастерта кандидат Залкинд, республикын чемпионка Игумнова гэгшэд хабаадалсаха болоно. Эдэнэрһээ гадна мастерта кандидадууд Пинягин, Хван, Маншеев, республикын үнинэй шатаршадай нэгэн, мастерта кандидат А. И. Игумнов, Брылёв гэгшэд түрүү һууриин түлөө наадаха байна.

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө нааданда хүдөө нютагуудай эрхим шатаршад уригдаа. Тэдэнэй дунда — хүдөөгэй шатаршадай дунда республикын чемпион болоһон, мастерта кандидадууд Николай Галданов (Баргажан), Елсуков (Гусиноозёрск), Иванов (Улаан-Үдын аймагай Селенгинск тосхон) болон бусад бии.

В. МАМИЛОВ.

„БУРЕВЕСТНИК"— республикын чемпион

Санаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө хэдэн үдэрэй туршада үнгэргэгдэһэн мүрысөөн дүүрэбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда 4Х5, эрэшүүл 4Х10 гэһэн эстафетэ дамжуулгаар урилдаһан байгаа. «Буревестник» бүлгэмэй санашад Галина Кащеева, Нина Суранова, Светлана Кащеева, СССР-эй спортын мастер Нинель Паначевная гэгшэд зайгаа нэгэ час 47 минута 45 секунда соо гаталжа, командаяа түрүү һууринда гаргаба. Хоёрдохи һууриие «Спартак» бүлгэмэй санаша эхэнэрнүүд эзэлээ.

Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэһэн урилдаанда «Спартак» бүлгэмэй гэшүүд Борис Сунгранов Андрей Бурлаков хоёр һүүлшын хоёр зайда ана мана тулалдахадаа, түрүүлжэ ябаһан «Урожай», «Буревестник» бүлгэмүүдэй, «Забайкалец» клубай спортсменүүдые хүсэжэ, командаяа түрүү һууринда гаргалсажа шадаба. Тиин эдэнэр зайгаа хоёр час 26 минута 03 секунда соо гаталһан байна.

Мүрысөөнэй һүүлшын үдэр эрэшүүл 50 километрэй зайда урилдажа, зүргэ дээрэ һонирхолтой тулалдаан болоо. Арбан километрэй зайн дүүрэхэдэ, спортын хүндэтэ мастер Олег Харитонов түрүүлжэ ябаһан байгаа. Тэрэ зайгаа 31 минута соо гаталжа ерэһэн. Харин хойноһоонь гарапан спортын мастер Григорий Цыбиков эрхимлэгшэһээ минута шахуу сагаар гээгдэжэ ябаһан юм. Удаадахи — 20.30 километрэй дүүрэхэдэ, Харитонов Цыбиков хоёр түрүүлжэ ябаа. Эндэ Цыбиковынь нэгэ минута хожомдоһон зандаа ябаба. Зүтөөр 40-дэхи километрһээ эхилжэ, эдэ хоёрой хоорондо шанга тэмсэл болобо. Һүүлшын хэдэн зуугаад метртэ Цыбиков нүхэрөө хүсэхэ болонхой. хамаг хүсэеэ элсүүлнэ. Тиин фиништэ хүрэхын тэндэ Цыбиков гэнтэ урагшаа гарахадаа, түрүү һуури эзэлбэ. Хоёрдохи һууринда гараһан Харитонов эрхимлэгшэһээ 31 секундаар хожомдоо. «Урожай» бүлгэмэй Виталий Соломников гурбадахи һуури эзэлээ.

Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, дүн хамтадань 38.572 очко абаһан «Буревестник» бүлгэмэй команда эрхимлэжэ, республикын чемпионой дамжуулгын шанда хүртэбэ.

«Урожай», «Спартак» бүлгэмүүдэй командануу хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Н. ИВАНОВ,
мүрысөөнэй судья.

ИИСЭНГЫН КОМАНДА ЭРХИМЛЭЭ

Аймагай соёлой ордондо шатараар түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ долоон ажахын һургуулинуудай 16 эрэшүүл, эдиршүүл хабаадалсаһан байгаа.

Иисэнгын совхозой шатаршан, хүдөөгэй клубай киномеханик Ц-Д. Цыбиков абажа боломоор 11-һээ арбан очкотой боложо, түрүү һуури эзэлбэ. Тэрэ Яруунын дунда һургуулиин физкультурын багша Б. Дашиевта шүүгдэө. «Победа» колхозой гэшүүн Б. Бадмаев, Яруунын совхозой Д. Доржиев гэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Эдир басагадай дундаһаа Гүндын дунда һургуулиин һурагша С. Нимаева эрхимлэбэ. Үльдэргын дунда һургуулиин һурагша С. Будожапова хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Команданууд хоорондын дүн гаргахада. Иисэнгын совхозой команда түрүү һуури эзэлжэ, нэгэдэхи шатын дипломоор шагнагдаа. Гүндын, Витимэй дунда һургуулинуудай командануу хоёрдохи, гурбадахи һууринда гараба.

В. БАЙБОРОДИН.

Италиин эгээл үгытэй районуудай нэгэн болохо урда зүгэй ажалшад хүшэр хүндэ байдалаа һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ бодонхой. Тэдэнэр һаяхан Рим ерэжэ, демонстраци үнгэргөө. Эдэ демонстрантнуудые Хойто зүгэй хүдэлмэришэд, студентнэр болон таряашад дэмжэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Демонстрациин колоннодо.

ТАСС-ай фотохронико.

ХАНОЙ

ХАНОЙДО МИТИНГ БОЛОБО

ТАСС

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин бюрогой тусхай сессиин амжалтатайгаар дүүрэһэндэ зорюулагдажа, ДРВ-гэй ниислэл хотын ажалшадай баярай митинг ДРВ-гэй Национальна суглаанай зал соо болоо.

Ажалшадта, профсоюзуудта. бүхы вьетнам арадта бүри ехээр туһа хүргэхэ тухай шиидхэбэри ВФП-гэй бюрогой сесси баталан абаа гээд Вьетнамай профсоюзуудай федерациин түрүүлэгшэ Хоанг Куок Вьет митинг нээхэдээ тэмдэглэбэ.

Профсоюзуудай Ханойн федерациин секретарь Ву динь ДРВ-гэй ниислэлэй ажалшадай үмэнэһөө митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна. Вьетнам арадай туйлаһан бүхы илалтанууд аха дүү социалис оронуудай, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин, дэлхэйн арадуудай туһаламжа, дэмжэлгэһээ үндэһэтэй гэжэ Ханойн ажалшад, Вьетнамай бүхы арад тал адляар, һайн мэдэнэ.

ВФП-гэй түрүүлэгшэ Энрике Пасторино митингдэ хабаадагшадта хандан, үгэ хэлэбэ.

Советскэ Союзай, социализмын бусад оронуудай Вьетнамда үзүүлһэн туһаламжа. дэмжэлгын туйлай ехэ удха шанартай байһые тэрэ онсолон тэмдэглэлээ. Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгые ВФП саашадаашье улам үргэдхэхэ байха гэжэ вьетнам арадые тэрэ найдуулба.

УРАН ҺАЙХАНАЙ коллективүүдэй концертнүүд үнинһөө хойшо манай ёһотойл баяр болодог. Һаяхан хотымнай гурбан районуудай арадай уран һайханай харалганууд хойно хойноһоо һубарилдан үнгэрбэд. Эдэ харалганууд манай уран һайханай коллективүүдэй нилээд хүгжэһыень харуулаа. Харалгада хабаадагшад мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлһэн, дүй дүршэлөөр баян болоһон байна гэжэ жюриин гэшүүд тэмдэглээ. Эдэ харалганууд гансал уран һайханда хабаадагшадай ажал хүдэлмэри бэшэ. Арад зониие соёл культурын талаар хүмүүжүүлхы хүндэтэй үүргэтэй хүдэлмэрилэгшэдэй нилээд горитойхон ябуулга хэжэ байһыень гэршэлжэ үгөө. Үнэхөөрөөшье, үнинһөө хойшо олондо элдартай болоһон академическэ болон арадай хоорнуудһаа, ансамбльнуудһаа гадна, шэнэ коллективүүд, оркестрнүүд, дуушад энэ харалгада хабаадалсаһан байна. Район бүхэнһөө олохон предприяти, организацинууд, эмхи зургаанууд, техникумүүд болон дээдэ һургуулинууд энэ харалгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Мүн энэ харалгада олондо мэдээжэ болоһон дуунай ба хатарай арадай ансамбльнууд «Тэрэнги» (мяханай комбинат), «Байгалай долгинууд» (багшанарай институт), «Рассвет» (авиационно заводой соёлой ордон) хабаадалсаа. Хойшонхи жэлнүүдэй харалгануудта нимэ арадай ансамбльнуудай хүдэлмэрие уран һайханай коллективүүдһээ амяарлан харабал, үгышье һаа, үе үе болоод ансамбльнуудай ямараар хүгжэжэ байһыень шалган харахаяа тэдэнэй тоосоото концертнүүдые үнгэргэбэл зохистой байха һэн гэжэ жюриин гэшүүд тэмдэглэбэ. Үнэхөөрөөшье, Октябрьска районой уран һайханай харалгада концертынь хахадһаа олонхи номернуудынь «Тэрэнги» ансамблиин номернууд байгаа ха юм.

Тус харалга тухай хөөрөөгөө эхилхэдээ, энэ районой нимэ номернууд онсо һайн байгаа гэнгүй, харалга дээрэ табигдаһан номернуудые жанраарнь харая.

Томохон коллектив бүхэн өөрын хоортой байдаг гээшэ ааб даа. Эндэ нилээд олохон хоор хабаадалсаа. Академическэшье шэглэлтэй, арадайшье, эрэшүүлэйшье, эхэнэрнүүдэйшье, 4, 3, 2 ондоо аянгатайгааршье дууладаг хоорнууд байгаа, Тэдэнэй дундаһаа али бүхы талаараа «Электромашина» заводой хоор (хүтэлбэрилэгшэнь А. Коротаев) онсо илгарна.

Оркестрнүүд гурбан янзын байгаа. Арадай инструментнүүдэй, эстрадна, үлеэдэг инструментнүүдэй, медицинскэ училищиин арадай инструментнүүдэй оркестр бэшэндээ орходоо һайнаар наадана гэжэ һанагдана. Мүн үлеэдэг инструментнүүдэй оркестрнүүдэй дундаһаа вагонно депогой оркестр (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Кривулин) олоной һайшаалда хүртөө. Барилгашадай клубай эстрадна оркестр нэрьемэ альгга ташалгаар угтагдаа. Авиапредприятиин һаяхан эмхидхэгдэһэн эстрадна оркестр харагшадай һонирхол ехэтэ татаа. Оркестрэй солист В. Оглоблин композитор Я. Френкелиин «Вертолёт» гэһэн дуу гоё һайханаар дуулаа. Гэбэшье оркестрэй нүгөө солист С. Иванова арайл дүршэл багатай байба. «Онгосохон дээрэ тамарнам» гэһэн дууниинь мелодекламаци болохоёо һанана. Дуушан нимэ огсом бэшэ зөөлэхэн уянгын дуу дуулахадаа, бэрхэ байжа болоо.

Харагшадай һайшаалда хүртэһэн дуушадай ансамбльнууд—дуэт, трионууд олон байна. Шэлэй заводой уран һайханай коллективэй гэшүүд В. Макарова, А. Карпова, Е. Сальникова гэгшэд чуваш арадай «Иволга» гэжэ дуу харагшадай анхаралда зорюулаа. Мүн «Электромашина» заводой эрэшүүлэй дуушадай ансамбль, «Теплоприбор» заводой эхэнэр дуушадай ансамбль бэлэдхэл һайнтай байһанаа харуулаа. Багшанарай институдай дууша хүбүүдэй ансамбль хоёр дуу дуулаа. Булат Окуджавын зохёоһон «Нам нужна одна победа» гэһэн дуу гүйсэдхэхэдээ, хүбүүд арга боломжонуудаа гүйсэд һайнаар харуулжа шадаагүй Харин «Хүрин хээр» гэһэн арадай дуу ёһотой һайханаар дуулаа. Одоол эндэ хүбүүдэй хонгёо хоолой эли тодоор ханхинаа. Энэл багшанарай институдай эхэнэр дуушадай ансамбль Д. Тухмановай «Комсомольская попутная» гэһэн дуу гүйсэдхөө.

УРАН БЭЛИГТЭНЭЙ ҺАЙНДЭР

Районуудай харалганууд дээрэ угаа олон дуушад соло дуулаба. «Түнхэнэй аялга» дуулаһан А. Папаева харалга дээрэ ехэхэн амжалта туйлаа. Урда сагай уянгата һайхан дуу дуулаа хадаа урда сагай эхэнэрэй гоёлой хубсаһа, шэмэг зүүдхэл зүүбэлнь, айхабтар таарамжатай байха һэн ха. Мүн лэ арадай дуу «Сэлэнгые» Ольга Семёнова уран шадамараар гүйсэдхөө. Харалга дээрэ гансашье арадай дуунууд бэшэ, мүн классическа маягай дуунууд, ариозо зэдэлһэн байха юм. П. Чайковскиин зохёоһон «Елбэрэй хатан» гэжэ опероһоо Германай ариозо хотын № 1 больницын эмшэн В. Смирнов гоё һайханаар дуулажа, харагшадыешье, жюриин гэшүүдыешье гайхуулаа. Гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй байшангай хүдэлмэрилэгшэ Н. Винокур композитор А. Рубинштейнэй «Һүни» гэдэг дуу уран зохидоор гүйсэдхэн, альга ташалгаар уггуулаа. АПН-эй Буряадтахи отделениин хүдэлмэрилэгшэ Рабдан Цыбиков өөрынтөө зохёоһон «Совет ороноо магтанабди» гэһэн дуу уран з о х и д о о р дуулаба. Судна бүтээлгын заводой ажалшан В. Далбаев, багшанарай институдай А. Гершевич, гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй байшанһаа В. Тэлин, ПОШ фабрикын хүдэлмэришэд Болдогуева, Глушкова гэгшэд һайхашаагдаба.

Хатарай коллективүүд нилээд горитойхон бэлэдхэлтэйгээр энэ үдэрые угтаба гэжэ элирээ. «Тэрэнги», «Рассвет», «Байгалай долгинууд» ансамбльнуудай хатарай уран гоё байһаниинь хэндэшье мэдээжэ ааб даа. Илангаяа «Тэрэнги» ансамблиин хатарнууд онсо һонирхолтойгоор үнгэрөө. Багшанарай институдай хатаршадай харуулһан «Баяр» ба «Эрьелдээд хатарая» гэһэн хатарнууд олоной ... шаалда хүртөө. Хар... урда эгээл ехэ амж... гаар үнгэрһэн хатар ... «Текстильщик» гэжэ ... ордоной хүдэлмэрил... табиһан «Буд нэхэг... дэг болоно. Профес... но-техническэ мэрг... һургуулинуудай хатар... «Забайкальская вьюн... «Рассвет» ансамбли... ремховсная кадриль», ... ционно заводой хүүгэд... дай хүдэлмэрилэгшэд... биһан «Русский сув... прибор-бүтээлгын ... уран һайханай «Б... эрьедэ» гэһэн хат... үндэр сэгнэлтэдэ хүр...

Яһала олон уран ... уншагшад харалгада ... далсаа. Ц. Галсановай ... нин тухай шүлэг» Ц. ... ва тодо хурсаар унша... шанарай институдай ... Л. Садова. Демьян Б... «Зайнет» гэһэн шүлэ... һайханаар уншаа. Онс... гарһан номернуудые ... һайханай городой хар... хабаадуулхаар жюри ... абаба. Республикын... жэлэй ойн баярые у... үнгэргэгдэжэ байгаа ... һайханай харалгада ... тивүүд, дуушад, хат... уран шүлэг уншагшад ... тойхон бэлэдхэлтэй е... жэ тэмдэглэхээр.

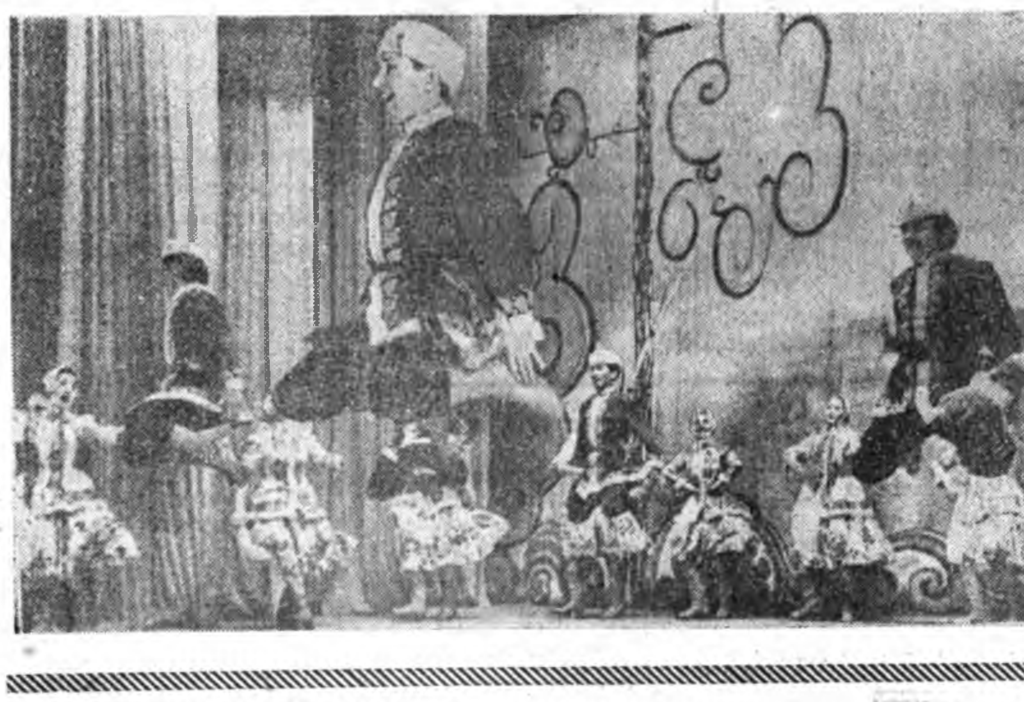
Б. БАТО...

ЗУРАГУУД ДЭЭР... «Тэрэнги» ансамбл... хатаржа байна.

Д. КАПУСТИНАЙ ...
2. ЛВРЗ-гэй соёло... ной эрэшүүлэй хоор.

П. БУРМАКИНАЙ ...

АХА ДҮҮ АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

Фашис дарлалтаһаа ороноо сүлөөлэлгын ойн национальна ехэ һайндэр апрелиин 4-дэ аха дүү Венгридэ тэмдэглэгдэдэг юм. Совет Армиин шэн зоригто сэрэгшэд Венгриин газар дайдые фашис булимтарагшадһаа, тэдэнэй туһамаршад — хортистнууд ба нилашистнуудһаа 28 жэлэй урда тээ энэл үдэр бүрин сүлөөлөө һэн. Бэеэ даагаад хүгжэхэ аргатай болоһон венгер арад ори ганса зүб замда орожо, «хүрин тахалһаа» үргэн ниитэ арадуудые сүлөөлэгшэ совет арадай дэмжэлгэ, туһаламжаар социалис общество байгуулжа эхилэн, хүндэ хүшэр ехэ зам гаталаа. Гээгдэнхи аграрна Венгри хүгжэнги промышленностьтай, хүдөө ажахытай социалис орон болотороо урган хүгжөө. Ажалшан арад оронойнгоо бодото эзэд болоһон байна.

Хортис хархис журамда, гитлеровскэ фашизмда эсэргүү тэмсэлэй хатуу шэрүүн жэлнүүдтэ, 1956 ондо болоһон контрреволюцида эсэргүү тэмсэлдэ социализмын туйлалтануудые сахин хамгаалха, хүгжөөхэ туйлай ехэ ажал хэрэг бэелүүлэн, Венгриин ажалшад арадайнгаа эрхим түрүү хүбүүд, басагадай — коммунистнуудай хүтэлбэри доро дабшахадаа, илалта туйлаһан байна.

Венгер арад социализм байгуулгын замаар бата найдамтайгаар дабшана. Арадай ажахын түсэбэй үндэһөөр ороной экономико хүгжэнэ, венгер арадай байдал һайжарна гээд Венгриин Арадай Республикын арадай ажахые 1972 ондо хүгжөөхэ түсэбэй дүнгүүд эли бодоор гэршэлнэ. 1972 ондо промышленна валова үйлэдбэри, 1971 оной-хитой сасуулхада, 5,6 процентээр ургаһан, промышленностьда ажалай бүтээсэ 6,5 процентээр дээшэлһэн, национальна олзо доход 5 процентээр нэмэһэн байха юм.

Социалис мүрысөөнэй үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрһэнэй ашаар ВНР-эй арадай ажахые хүгжөөлгэдэ нимэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа бшуу. Мүнөө 1,2 миллион ажалшан социалис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ хабаадана. «Голодоһогүйгөөр ажалла» гэһэн хүдэлөөн улам бүри үргэдэнэ.

Хүдөө ажахыда горитой амжалтанууд туйлагдажа байнхай. Нёдондо жэл хүдөөгэй ажалшад Венгриин түүхэдэ урдань үзэгдөөгүй ехэ — 11 миллион шахуу тонно орооһо таряа хуряагаа һэн.

Хүдөө ажахын продукциин улам ехээр үйлэдбэрилэгдэһэнэй ашаар Венгри эдеэ хоолой промышленностиин продукцинуудые газаашань гаража, худалдаха аргатай болоһон байна. 1972 ондо эдеэ хоолой зүйлнүүдые хариин оронуудта худалдалга, 1971 онойхитой жэшэхэдэ, аяар 19 процентээр үргэдөө. Эдэ бүхы продукциин нилээд ехэ хубиинь СССР абана.

Венгри уласхоорондын харилсаа холбооной, харилсан ажаллалгын элдэб арга нүхэсэлнүүдые хэрэглэжэ, СЭВ-тэ үргэнөөр хабаадана. СЭВ-эй гэшүүн социалис оронуудай хоорондо хэгдэһэн хэлсээнэй үндэһөөр Венгриин Арадай Республика электронно-тоолон тодорхойлолгын хүсэ багатай машинануудые бүтээхэ талаар мэргэжэнхэй. «РЯД-10» гэһэн түхэлэй имэ машина зохёон бүтээгдээд, амжалтатайгаар туршалга гараа. Эдэ машинанууд социалис оронуудта, гол түлэб СССР-тэ эльгээгдэхэ юм. Орондонь Венгри электронно-тоолон тодорхойлолгын хүсэ ехэтэй машинануудые абаха байна.

СССР-тэй хэһэн экономическа, научно-техническэ харилсаа холбоон Венгриин Арадай Республикын экономико хүгжөөлгэдэ онсо үүргэ дүүргэнэ. Он жэлэй үнгэрхэ тудам аха дүү хоёр орон эд бараанайнгаа эрьесэ улам үргэдхэнэ, арадай ажахыда шухала хэрэгтэй продукци, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ захилнуудые абалсана.

Венгри Варшавска договорой эмхиин гэшүүн юм. Социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай зүбшэһэн, пролетарска интернационализмын ёһо гуримуудта, Советскэ Союзтай ба аха дүү бусад оронуудтай эбдэршэгүй хани барисаанда үндэһэлһэн политика ВСРП, Венгриин правительство уласхоорондын оршом соо бэелүүлнэ.

Совет хүнүүд венгер аха дүүнэрээ ехэ һайндэроөрнь үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалан, ажабайдалай бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэнэ. СССР-эй партийно-правительственна делегациин 1972 оной ноябрьда Венгридэ ошоод байха үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдые бүрин дэмжэнэбди. ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадарта Ленинэй орден зүүлгэхэдээ, нүхэр Л. И. Брежнев иигэжэ хэлээ һэн: «ВСРП-гэй X съезд дээрэ хараалагдаһан. ехэ зорилгонуудые Венгриин Арадай Республика шиидхэжэ байна. Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй, нүхэр Кадар мэтэ элитэ ехэ ажал ябуулагшадай хүтэлбэри доро венгер арад эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ, Венгридэ социализм байгуулха замдаа шэнэ ехэ алхам хэхэ байха гэжэ этигэн найданабди».

Г. ВЛАСОВ,
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН САанаҺАА

ПАРИЖ

Сенадтахи коммунистнуудай бүлэгэй заседани

ТАСС

ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн Жак Дюклогой түрүүлэлгэ доро сенадтахи коммунистнуудай бүлэгэй заседани Франциин сенадта болобо. Сенадай бүлэгэй бюрое коммунистнууд-сенаторнууд шэнээр һунгахадаа, Жак Дюклое тэрэнэй түрүүлэгшэ болгоо.

ХАНОЙ

Хэлсээгээ хэлбэришэгүй бэелүүлхын түлөө

ТАСС

Дүрбэн талын сэрэгэй хамтын комиссида ородог Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациин толгойлогшо генерал Чан Ван Ча мэдүүлгэ тунхаглахадаа, Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээнэй баталагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн 60 хоногой дүнгүүдые согсолһон байна.

Энэ хэлсээе Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын хэлбэришэгүй бэелүүлхэдэнь. харин сайгон захиргаан тэрэниие эбдэжэ, зэбсэгтэ харата ябуулгануудые хэнэ гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Урда Вьетнамай хүн зондо сайгон захиргаан демократическа эрхэ олгоогүй. Урда Вьетнамай түрмэнүүдтэ тамалагдан зобоогдожо байһан граждан хүнүүдые Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствада мүнөө болотор дамжуулаадүй байһаар.

Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээнэй бүхы статьянуудые Холбоото Штадууд. сайгон захиргаан хэлбэришэгүй бэелүүлхэ ёһотой гэһэн эрилтэ генерал Чан Ван Ча табиба.

БУЭНОС-АЙРЕС

Э. КАМПОРА ҺУНГАЛТЫН ҮЕДЭ ИЛАБА

ТАСС

Мартын 11-дэ президентые һунгаха үеэр «Перонис Сүлөөлэлгын хустисналистска фронтһоо» дэбжүүлэгдэһэн кандидат Эктор Кампора илалта туйлаа гээд Аргентинын сэрэгэй зонхилхы хунта соносхобо. Энэнь ороной президент болоһыень мэдэрһэн ушар мүн. Һунгалтын эсэсэй дүнгүүдэй мартын 30-да элирхэдэнь, гурбан янзын сэрэгүүдые командалагшадай бүридэлдэ ородог хунта нимэ соносхол хэһэн байна.

Э. Кампора майн 25-да, хунтын бүридүүлһэн мүнөөнэй правительствын эрхэ түлөөлэлгын дүүрэхэдэ, тангаригаа үгэхэ юм.

ПХЕНЬЯН

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДТЭ ҺААЛТА ХЭНЭ

ТАСС

Корейдэхи байдалые улам түгшүүритэй болгохын тула США-гай харата ябуулгануудые хэжэ байһантай дашарамдуулан, Корейе эблэрүүлхэ сэрэгэй комиссиин Паньмыньчжондохи ээлжээтэ заседани дээрэ КНДР-эй түлөөлэгшэ нүгөө талада буруушаал мэдүүлбэ.

Һүүлэй үедэ автомат зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, солдадуудые, сэрэгэй машинануудые, демилитаризованно зоны урда хуби руу хамтааран сахин хинадаг район худар хуули бусаар оруулна гэжэ КНДР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Корейн хойто ба урда хубинуудай хоорондын хөөрэлдөөнүүдтэ һаад тойбо татаһан харата ябуулгануудаа дары болиулха эрилтэ табигдана.

ДАКАР

Патриодуудай амжалтанууд

ТАСС

Урда ба хойто фронтнууд дээрэ Португалиин колонизаторнуудай бэхижүүлгэнүүдтэ эсэргүүгээр хэһэн тэмсэлээ Гвинейн (Бисау) сүлөөлэлгын арми улам үргэдхэжэ байна. Хүреэлэлтэдэ ороһон гарнизонуудаа. тодорхойлон хэлэхэдэ, Фарим ба Биссорые хамгаалхын тула Португалиин командовани шэнэ хүсэ нишэ. эльгээнэ. Тингээшье һаань, эдэ һэдэлтэнүүдынь буруу һүрэнэ. ПАИГК-гай коммюнике доторо мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, мартын 23-һаа 25 болотор патриодууд дайсанай 5 самолёт буудажа унагаагаа, Биссор худар нэмэжэ эльгээгдэһэн сэрэгшэдые бүрин угы хээ.

БОНН

БҮРИН ҺАЙШААНА

ТАСС

Германиин Коммунис партиин Правлениин VII пленумэй шиидхэбэрие Баруун Германиин коммунистнууд ехэтэ һайшаана. Энэ шиидхэбэрини ёһоор, ФРГ-гэй коммунистнуудай хэблэлэй гол орган — «Унзере цайт» газетэ байгша оной намарһаа хойшо үдэр бүри хэблэгдэн гарадаг болохо.

Германиин Коммунис партиин гэшүүдэй, эдэбхитэдэй Ганноверта, Эссендэ, Франкфурт-на-Майне хотодо, Гамбургда, Нюрнбергдэ, ороной промышленна бусад түбүүдтэ зарлагдаһан суглаануудта хабаадагшад энэ шиидхэбэрие һайшаан дэмжээ.

«Унзере цайт» газетын үдэр бүри гарадаг болоходо, партиин ажал ябуулгые үргэн олониитын дунда эмхидхэхэ аргатай болохобди гэжэ ГКП-гэй Урда Баваридахи эмхиин правлени мэдүүлбэ.

Энэ газетые тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадаха хүсэлэнтэй байһанаа залуушуулай эмхи — Немец социалис хүдэлмэришэн залуушуул гэдэг соносхоо.

ПРАВДА БУРЯТ...

Нэгэдэхи хууда... ТАСС-ай материалнууд... циалис мүрысөөнэй эл... та».— М. Хензыхе... статья.

Хоёрдохи хуудаһанда... ряадай АССР-эй Вер... Соведэй Президиумдэ... зар—манай баялиг» Н. ... рофановай статья. Хүд... шэгшэдэй суглаанһаа.

Гурбадахи хууда... «Хилын саанаһаа. С. ... чевэй статья.

Дүрбэдэхи хууда... Спорт. Элдэб һонин.

Мэдээсэл

Буряадай АССР-... ховно Соведэй Презид... Указуудай үндэһөөр:

Адамово тосхондо ... Адамовскиин. Юби... тосхондо түбтэй Юби... сельсоведүүд Барга... аймагта, Северный ... түбтэй Севернын се... Баунтын аймагта эм... дэн байгуулагдаа;

Баргажанай аймагай... гажан, Баунтын а... Багдарин, Зэдын а... Зэдэ, Загарайн а... Занграево, Элхи, Но... инск, Улаан-Үдын а... Иволгинск. Хориин а... Хоринск гэдэг һуури... хонууд хүдэлмэришэд... селогүүдай тоодо ор... даа:

Яруунын аймагта ... гэжэ нэрэ абаһан тос... гуулагдажа, бүридхэ... таа:

Сэлэнгын аймагай ... галантын сомоной ... Дунда-Бүхэн тосхон ... магай Доодо-Бүхэнэй ... соведэй мэдэлдэ ору...

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ...

«Буряад үнэн» газ... дакцида хэблэлэй хэр... ряад хэлэ мэдэхэ газ... гагша (выпускающий) ... тэй.

Улаан-Үдэ, Ленин... сэ, 35 гэһэн ад... 50—52 телефоноор ... да болохо.

Манай адрес, теле...

г. Улан-Удэ, ул. ... на 35. Телефоны: ре... ра — 54-54, приём... 54-93, зам. редак... —68-08, зам. редак... 62-62. отв. секр... 50-52, секрет... — 66-76, отделы: ... тийной жизни — ... сельского хозяйства- ... 63-86, пропаганды и ... ции — 56-23, промы... сти и строительства- ... советского строитель... быта — 69-58, культ... школ — 60-21. писем ... селькоров — 67-81. ... мации — 34-05, общ... ная приёмная — 56-... шинное бюро — 57-6... толаборатория — 33-61

● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-01389. Заказ № ...